

Službeni list

Europske unije

L 347

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

Svezak 63.

20. listopada 2020.

Sadržaj

I. *Zakonodavni akti*

UREDBE

- ★ **Uredba (EU) 2020/1503** Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937 ⁽¹⁾ 1

DIREKTIVE

- ★ **Direktiva (EU) 2020/1504** Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o izmjeni Direktive 2014/65/EU o tržištu financijskih instrumenata ⁽¹⁾ 50

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

HR

Akti čiji su naslovi tiskani običnim slovima su oni koji se odnose na svakodnevno upravljanje poljoprivrednim pitanjima, a općenito vrijede ograničeno razdoblje.

Naslovi svih drugih akata tiskani su masnim slovima, a prethodi im zvjezdica.

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2020/1503 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 7. listopada 2020.

o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Skupno financiranje sve je uvrješeni oblik alternativnog financiranja za novoosnovana poduzeća (*start-ups*) te mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), koje se obično temelji na malim ulaganjima. Skupno financiranje sve je važniji oblik posredovanja u kojem pružatelj usluga skupnog financiranja, ne preuzimajući vlastiti rizik, upravlja digitalnom platformom otvorenom za javnost s ciljem povezivanja ili olakšavanja povezivanja potencijalnih ulagatelja ili zajmodavaca s poduzećima koja traže financiranje. Takvo financiranje moglo bi biti u obliku zajmova ili stjecanja prenosivih vrijednosnih papira ili drugih instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja. Stoga je primjereno u područje primjene ove Uredbe uključiti i skupno financiranje koje se temelji na pozajmljivanju i skupno financiranje koje se temelji ulaganjima jer ti oblici skupnog financiranja mogu biti strukturirani kao usporedive alternativne mogućnosti financiranja.
- (2) Pružanje usluga skupnog financiranja u pravilu uključuje tri vrste aktera: vlasnika projekta koji predlaže projekt za financiranje, ulagatelje koji financiraju predloženi projekt i organizaciju koja služi kao posrednik, u obliku pružatelja usluga skupnog financiranja koji povezuje vlasnike projekata i ulagatelje putem internetske platforme.
- (3) Skupno financiranje može doprinijeti osiguravanju pristupa financiranju za MSP-ove i dovršetku unije tržišta kapitala. Otežan pristup financiranju za MSP-ove predstavlja problem čak i u onim državama članicama u kojima je pristup bankovnom financiranju ostao stabilan tijekom cijele financijske krize. Skupno financiranje pojavilo se i postalo je uvriježena praksa financiranja poslovnih aktivnosti fizičkih i pravnih osoba. Takvo financiranje odvija se putem internetskih platformi, poslovne aktivnosti u pravilu financira veliki broj osoba ili organizacija, a poduzeća, među ostalim novoosnovana poduzeća, prikupljaju relativno male novčane iznose.

⁽¹⁾ SL C, 367, 10.10.2018., str. 65.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 27. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 20. srpnja 2020. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 5. listopada 2020. (još nije objavljeno u Službenom listu).

- (4) Osim što im osigurava alternativni izvor financiranja, uključujući poduzetnički kapital, skupno financiranje poduzećima može ponuditi i druge prednosti. Može poslužiti kao potvrda poslovne ideje, pružiti poduzetnicima pristup velikom broju osoba koje s njima dijele spoznaje i informacije, a može poslužiti i kao marketinški alat.
- (5) Nekoliko je država članica već uvelo posebno prilagođene nacionalne režime za skupno financiranje. Ti režimi prilagođeni su značajkama i potrebama lokalnih tržišta i ulagatelja. Zbog toga se postojeća nacionalna pravila razlikuju širom Unije u pogledu uvjeta poslovanja platformi za skupno financiranje, opsega dopuštenih aktivnosti i zahtjeva u pogledu odobrenja za rad.
- (6) Razlike među postojećim nacionalnim pravilima takve su da ometaju prekogranično pružanje usluga skupnog financiranja i stoga imaju izravan učinak na funkcioniranje unutarnjeg tržišta tih usluga. Posebice, rascjepkanost pravnog okvira duž nacionalnih granica dovodi do znatnih pravnih troškova za male ulagatelje, koji se često suočavaju s poteškoćama pri utvrđivanju pravila primjenjivih na prekogranične usluge skupnog financiranja. Takvi se ulagatelji stoga često suzdržavaju od prekograničnog ulaganja putem platformi za skupno financiranje. Zbog istih se razloga pružatelji usluga skupnog financiranja koji upravljaju takvim platformama suzdržavaju od nuđenja svojih usluga u državama članicama koje nisu država članica u kojoj imaju poslovni nastan. Zbog toga su usluge skupnog financiranja do danas ostale u velikoj mjeri ograničene na nacionalnu razinu, na štetu tržišta skupnog financiranja na razini Unije, čime je poduzećima uskraćen pristup uslugama skupnog financiranja, osobito u slučajevima u kojima ta poduzeća posluju na manjim nacionalnim tržištima.
- (7) Kako bi se potaknule prekogranične usluge skupnog financiranja i olakšalo ostvarivanje slobode pružanja i primanja tih usluga na unutarnjem tržištu, potrebno je ukloniti postojeće prepreke pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta usluga skupnog financiranja i osigurati visoku razinu zaštite ulagatelja utvrđivanjem regulatornog okvira na razini Unije.
- (8) Ova Uredba ima za cilj potaknuti prekogranično financiranje poduzetničkih projekata uklanjanjem prepreka funkcioniranju unutarnjeg tržišta usluga skupnog financiranja. Usluge skupnog financiranja u odnosu na kreditiranje potrošača, kako je definirano u članku 3. točki (a) Direktive 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, stoga ne bi trebale biti obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe.
- (9) Kako bi se izbjegla regulatorna arbitraža i osigurao djelotvoran nadzor nad pružateljima usluga skupnog financiranja, pružateljima tih usluga trebalo bi biti zabranjeno primati depozite ili ostala povratna sredstva od javnosti, osim ako također imaju odobrenje za rad kao kreditna institucija u skladu s člankom 8. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. Međutim, države članice trebale bi osigurati da se nacionalnim pravom ne zahtijeva odobrenje za rad kao kreditna institucija ni bilo koje drugo pojedinačno odobrenje, izuzeće ili oslobođenje za vlasnike projekata ili ulagatelje u slučaju kada oni prihvaćaju sredstva ili daju zajmove u svrhu ponude projekata skupnog financiranja ili ulaganja u njih.
- (10) Cilj pružanja usluga skupnog financiranja jest olakšati financiranje projekta prikupljanjem kapitala od velikog broja osoba od kojih svaka doprinosi relativno malim iznosima ulaganja putem javno dostupnog internetskog informacijskog sustava. Usluge skupnog financiranja na taj su način dostupne neograničenom skupu ulagatelja koji istodobno primaju prijedloge za ulaganje, te podrazumijevaju prikupljanje sredstava prije svega od fizičkih osoba, među ostalima od onih fizičkih osoba koje ne raspolažu velikom neto imovinom. Ova Uredba trebala bi se primjenjivati na usluge skupnog financiranja koje se sastoje od zajedničkog pružanja, na javnoj platformi kojom se omogućuje neograničen pristup ulagateljima, usluga zaprimanja i prijenosa nalogâ klijenata i plasmana prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata dopuštenih u svrhu skupnog financiranja bez obveze otkupa. Zajedničko pružanje tih usluga glavna je značajka usluga skupnog financiranja u usporedbi s određenim investicijskim uslugama predviđenima Direktivom 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, iako se te usluge, promatrane pojedinačno, podudaraju s uslugama obuhvaćenima tom direktivom.

⁽³⁾ Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133, 22.5.2008., str. 66.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

- (11) Kada je riječ o skupnom financiranju koje se temelji na pozajmljivanju, ova Uredba trebala bi se primjenjivati na usluge skupnog financiranja koje se sastoje od omogućivanja odobravanja zajmova, što uključuje usluge kao što su predstavljanje ponuda za skupno financiranje klijentima i utvrđivanje cijena ili procjena kreditnog rizika projekata skupnog financiranja ili vlasnika projekata. Definicijom usluga skupnog financiranja trebalo bi obuhvatiti različite poslovne modele kojima se omogućuje sklapanje ugovora o zajmu između jednog ili više ulagatelja i jednog ili više vlasnika projekata putem platforme za skupno financiranje. Zajmovi obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe trebali bi biti zajmovi s bezuvjetnim obvezama vraćanja ugovorenog iznosa novca ulagatelju, pri čemu platforme za skupno financiranje koje se temelje na pozajmljivanju samo omogućuju ulagateljima i vlasnicima projekata sklapanje ugovora o zajmu a pružatelj usluga skupnog financiranja ni u kojem trenutku ne djeluje kao vjerovnik vlasnika projekta. Omogućivanje odobravanja zajmova koje je obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe treba razlikovati od djelatnosti kreditne institucije, koja odobrava kredite za vlastiti račun i prima depozite ili ostala povratna sredstva od javnosti.
- (12) Kako bi pružali svoje usluge pružatelji usluga skupnog financiranja upravljaju javno dostupnim internetskim informacijskim sustavima, među ostalim i sustavima koji iziskuju registraciju korisnika.
- (13) Kada je riječ o skupnom financiranju koje se temelji na ulaganjima, prenosivost je važna zaštitna mjera kojom se ulagateljima omogućuje odustati od svojeg ulaganja jer im se njome pruža mogućnost raspolagati svojim udjelom na tržištima kapitala. Stoga su ovom Uredbom obuhvaćene i dopuštene usluge skupnog financiranja povezane s prenosivim vrijednosnim papirima. Udjeli u određenim društvima s ograničenom odgovornošću osnovanima u skladu s nacionalnim pravom država članica također su slobodno prenosivi na tržištima kapitala te stoga ne bi trebalo spriječiti njihovo uključivanje u područje primjene ove Uredbe.
- (14) Određeni instrumenti dopušteni u svrhu skupnog financiranja u pojedinim državama članicama podliježu nacionalnom pravu kojim se uređuje njihova prenosivost, kao što je zahtjev da prijenos mora ovjeriti javni bilježnik. Ova bi se Uredba trebala primjenjivati ne dovodeći u pitanje nacionalno pravo kojim se uređuje prijenos takvih instrumenata.
- (15) Inicijalne ponude povezane s kriptovalutama imaju potencijal za financiranje MSP-ova, inovativnih novoosnovanih poduzeća i inovativnih rastućih poduzeća (*scale-ups*) te mogu ubrzati prijenos tehnologije, no po svojim se značajkama znatno razlikuju od usluga skupnog financiranja uređenih ovom Uredbom.
- (16) S obzirom na rizike povezane s ulaganjima u okviru skupnog financiranja, a u interesu djelotvorne zaštite ulagatelja i uspostave mehanizma za tržišnu disciplinu, primjereno je uvesti prag za ukupnu vrijednost ponuda za skupno financiranje koje je dao određeni vlasnik projekta. U skladu s time taj bi prag trebalo utvrditi u iznosu od 5 000 000 EUR, što je prag koji primjenjuje većina država članica kako bi izuzela javne ponude vrijednosnih papira od obveze objave prospekta u skladu s Uredbom (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾.
- (17) Preklapanje regulatornih okvira utvrđenih u skladu s ovom Uredbom i Uredbom (EU) 2017/1129 zbog praga od 5 000 000 EUR moglo bi povećati rizik regulatorne arbitraže i imati negativan učinak na pristup financiranju i razvoj tržišta kapitala u određenim državama članicama. Osim toga, do danas je samo ograničen broj država članica uspostavio poseban pravni okvir kojim se uređuju platforme za skupno financiranje i usluge skupnog financiranja. Uzimajući u obzir činjenicu da su prilikom provedbe Uredbe (EU) 2017/1129 pojedine države članice utvrdile prag od 5 000 000 EUR ispod kojega se javne ponude vrijednosnih papira izuzimaju od obveze objave prospekta te uzimajući u obzir da bi se od tih država članica s obzirom na prilagodbu njihova nacionalnog prava i osiguravanje primjene jedinstvenog praga u skladu s ovom Uredbom mogao zahtijevati znatan napor, ovom Uredbom trebalo bi predvidjeti neproduljivo privremeno odstupanje kako bi se tim državama članicama omogućilo da ulože taj znatan napor. To privremeno odstupanje trebalo bi se primjenjivati tijekom najkraćeg mogućeg razdoblja kako bi se funkcioniranje unutarnjeg tržišta poremetilo u najmanjoj mogućoj mjeri.
- (18) Kako bi se održala visoka razina zaštite ulagatelja, smanjili rizici povezani sa skupnim financiranjem i osiguralo pravedno postupanje prema svim klijentima, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi imati uspostavljenu poslovnu politiku osmišljenu za osiguravanje da se projekti na njihovim platformama odabiru i da se usluge skupnog financiranja pružaju na profesionalan, pravedan i transparentan način.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja za trgovanje na uređenom tržištu te stavljanju izvan snage Direktive 2003/71/EZ (SL L 168, 30.6.2017., str. 12.).

- (19) Kako bi poboljšali uslugu koju pružaju svojim klijentima, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi moći predlagati projekte skupnog financiranja pojedinačnim ulagateljima na temelju jednog ili više specifičnih parametara ili pokazatelja rizika, kao što su vrsta ili sektor poslovne aktivnosti ili kreditni rejting, o kojima je ulagatelj unaprijed obavijestio pružatelja usluga skupnog financiranja. Međutim, odobrenjem za rad pribavljenim u skladu s ovom Uredbom pružateljima usluga skupnog financiranja ne bi se trebalo dati pravo na pružanje usluga pojedinačnog ili zajedničkog upravljanja imovinom. Kako bi se osiguralo da se mogućnosti ulaganja potencijalnim ulagateljima nude na neutralnoj osnovi, pružatelji usluga skupnog financiranja ne bi trebali isplaćivati niti prihvaćati nikakve naknade, popuste ili nenovčane koristi za usmjeravanje naloga ulagatelja prema određenoj ponudi iznesenoj na vlastitoj platformi ili na platformi treće strane.
- (20) Poslovni modeli u kojima se upotrebljavaju automatizirani procesi na temelju kojih pružatelj usluga skupnog financiranja automatski dodjeljuje sredstva projektima skupnog financiranja u skladu s parametrima i pokazateljima rizika koje je ulagatelj unaprijed odredio, odnosno takozvano automatizirano ulaganje (*auto-investing*), trebali bi se smatrati upravljanjem portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi.
- (21) Postojanje alata za filtriranje na platformi za skupno financiranje iz ove Uredbe ne bi trebalo smatrati investicijskim savjetovanjem u skladu s Direktivom 2014/65/EU ako se tim alatima klijentima informacije pružaju na neutralan način što ne čini preporuku. Takvi alati trebali bi uključivati one alate kojima se prikazuju rezultati na temelju kriterija koji se odnose na isključivo objektivne značajke proizvoda. Objektivne značajke proizvoda u kontekstu platforme za skupno financiranje mogli bi biti prethodno utvrđeni projektni kriteriji kao što su gospodarski sektor, upotrijebljeni instrument i kamatna stopa ili kategorija rizika ako su obznanjene dostatne informacije u vezi s metodom izračuna. Slično tome, ključni financijski podatci izračunani bez bilo kakvog raspona diskrecijskog prava također bi se trebali smatrati objektivnim kriterijima.
- (22) Cilj ove Uredbe jest olakšati izravna ulaganja i izbjeći stvaranje mogućnosti regulatorne arbitraže za financijske posrednike koji su uređeni drugim pravnim aktima Unije, a posebno pravnim aktima Unije koji se odnose na upravitelje imovinom. Upotrebu pravnih struktura, među ostalim subjekata posebne namjene, koji posreduju između projekta skupnog financiranja i ulagatelja trebalo bi stoga strogo regulirati i dopustiti samo kada je to opravdano, i to tako da se ulagatelju omogući stjecanje udjela, primjerice, u nelikvidnoj ili nedjeljivoj imovini izdavanjem prenosivih vrijednosnih papira putem subjekta posebne namjene.
- (23) Za primjereno upravljanje rizicima i sprečavanje svakog sukoba interesa ključno je osigurati djelotvoran sustav upravljanja. Pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi stoga imati uspostavljene aranžmane za upravljanje kojima se osigurava djelotvorno i razborito upravljanje tim pružateljima usluga skupnog financiranja. Fizičke osobe odgovorne za navedeno upravljanje trebale bi imati dobar ugled te posjedovati dovoljno znanja, vještina i iskustva. Pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi također uspostaviti postupke za primanje i rješavanje pritužbi klijenata.
- (24) Klijenti su izloženi potencijalnim rizicima povezanim s pružateljima usluga skupnog financiranja, osobito operativnim rizicima. Kako bi se klijente zaštitilo od takvih rizika, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi podlijegati bonitetnim zahtjevima.
- (25) Od pružatelja usluga skupnog financiranja trebalo bi zahtijevati da izrade planove kontinuiteta poslovanja u kojima se predviđaju rješenja za rizike povezane s prestankom poslovanja pružatelja usluga skupnog financiranja. Takvi bi planovi kontinuiteta poslovanja trebali obuhvaćati odredbe za postupanje s ključnim funkcijama, koje bi, ovisno o poslovnom modelu pružatelja usluga skupnog financiranja, mogle uključivati odredbe o nastavku servisiranja nepodmirenih zajmova, obavješćivanju klijenata i primopredaji aranžmana za pohranu imovine.
- (26) Pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi funkcionirati kao neutralni posrednici među klijentima koji se koriste njihovom platformom za skupno financiranje. Kako bi se spriječili sukobi interesa, trebalo bi utvrditi određene zahtjeve u pogledu pružatelja usluga skupnog financiranja, njihovih imatelja udjela, rukovoditelja i zaposlenika te svake fizičke ili pravne osobe koja je blisko povezana s njima putem kontrole. Pružatelji usluga skupnog financiranja osobito ne bi smjeli imati nikakav udjel u ponudama za skupno financiranje na svojim platformama za skupno financiranje. Imatelji većinskih udjela, rukovoditelji i zaposlenici te svaka fizička ili pravna osoba koja je blisko povezana s njima putem kontrole ne bi smjeli djelovati kao vlasnici projekata u odnosu na usluge skupnog financiranja koje se nude na njihovoj platformi za skupno financiranje. Međutim, tim imateljima većinskih udjela, rukovoditeljima, zaposlenicima te fizičkim ili pravnim osobama ne bi trebalo zabraniti da djeluju kao ulagatelji u projekte koji se nude na njihovoj platformi za skupno financiranje, pod uvjetom da su uspostavljene primjerene zaštitne mjere protiv sukoba interesa.

- (27) Pružateljima usluga skupnog financiranja trebalo bi u interesu učinkovitog i neometanog pružanja usluga skupnog financiranja omogućiti da bilo koju operativnu funkciju povjere trećoj strani, djelomično ili u cijelosti, pod uvjetom da se takvim izdvajanjem ne narušava kvaliteta unutarnjih kontrola pružatelja usluga skupnog financiranja ili djelotvoran nadzor pružatelja usluga skupnog financiranja. Međutim, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi ostati u cijelosti odgovorni za usklađenost s ovom Uredbom u vezi s izdvojenim aktivnostima.
- (28) Zahtjevi u vezi s pohranom imovine ključni su za zaštitu ulagatelja koji primaju usluge skupnog financiranja. Prenosive vrijednosne papire ili instrumente dopuštene za potrebe skupnog financiranja koji mogu biti evidentirani na računu financijskih instrumenata ili se mogu fizički dostaviti pružatelju usluga skrbništva trebao bi pohranjivati kvalificirani pružatelj usluga skrbništva koji ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2013/36/EU ili 2014/65/EU. Ovisno o vrsti imovine koja se pohranjuje, imovina se mora čuvati u skrbništvu, kao u slučaju prenosivih vrijednosnih papira koji mogu biti evidentirani na računu financijskih instrumenata ili se mogu fizički dostaviti, ili mora podlijegati provjeri vlasništva i vođenju evidencije vlasništva. Pohrana prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja koje u skladu s nacionalnim pravom evidentira samo vlasnik projekta ili njegov agent, kao što su ulaganja u neuvrštena društva, ili koji se čuvaju na pojedinačno odvojenom računu koji bi klijent mogao izravno otvoriti pri središnjem depozitoriju vrijednosnih papira, smatra se istovrijednom pohrani imovine kod kvalificiranih pružatelja usluga skrbništva.
- (29) Budući da samo pružatelji platnih usluga smiju pružati platne usluge kako su definirane u Direktivi (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾, odobrenje za pružanje usluga skupnog financiranja ne podrazumijeva odobrenje za pružanje platnih usluga. Stoga je primjereno pojasniti da kada pružatelj usluga skupnog financiranja pruža takve platne usluge u vezi sa svojim uslugama skupnog financiranja on mora biti i pružatelj platnih usluga kako je definiran u Direktivi (EU) 2015/2366. Tim se zahtjevom ne dovode u pitanje subjekti koji imaju odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2014/65/EU te obavljaju aktivnost iz članka 3. Direktive (EU) 2015/2366 i također podliježu zahtjevu u vezi s obavješćivanjem utvrđenom u članku 37. Direktive (EU) 2015/2366. Kako bi se omogućio primjeren nadzor nad tim aktivnostima, pružatelj usluga skupnog financiranja trebao bi obavijestiti nadležna tijela o tome namjerava li sâm pružati platne usluge, uz odgovarajuće odobrenje za rad, ili će se te usluge izdvojiti trećoj strani koja ima odobrenje za rad.
- (30) Za rast i neometano funkcioniranje prekograničnih usluga skupnog financiranja potrebni su dostatna rasprostranjenost i povjerenje javnosti u te usluge. Stoga je potrebno utvrditi jedinstvene, razmjerne i izravno primjenjive zahtjeve u vezi s izdavanjem odobrenja za rad pružateljima usluga skupnog financiranja. Zahtjevima u vezi s uslugama skupnog financiranja trebalo bi stoga olakšati prekogranično pružanje tih usluga, smanjiti operativne rizike i osigurati visoku razinu transparentnosti i zaštite ulagatelja.
- (31) Kako bi se osigurao djelotvoran nadzor nad pružateljima usluga skupnog financiranja, samo bi pravne osobe sa stvarnim i stabilnim poslovnim nastanom u Uniji, što uključuje i potrebne resurse, trebale moći podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenja za rad kao pružatelji usluga skupnog financiranja u skladu s ovom Uredbom.
- (32) Usluge skupnog financiranja mogu biti izložene rizicima od pranja novca i financiranja terorizma, kako je istaknuto u Izvješću Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 26. lipnja 2017. o procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i odnose se na prekogranične aktivnosti. Stoga bi pri utvrđivanju uvjeta za izdavanje odobrenja za rad pružateljima usluga skupnog financiranja i za procjenu dobrog ugleda fizičkih osoba odgovornih za upravljanje pružateljima usluga skupnog financiranja trebalo predvidjeti zaštitne mjere, kao i ograničavanjem pružanja platnih usluga na subjekte koji imaju dozvolu za rad i koji podliježu zahtjevima u vezi sa sprečavanjem pranja novca i financiranjem terorizma. Radi daljnjeg osiguravanja integriteta tržišta sprečavanjem rizika od pranja novca i financiranja terorizma te uzimajući u obzir iznos sredstava koji se može prikupiti ponudom za skupno financiranje u skladu s ovom Uredbom, Komisija bi trebala procijeniti nužnost i razmjernost toga da se pružateljima usluga skupnog financiranja nametnu obveze usklađenosti s nacionalnim pravom kojim se provodi Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ u pogledu pranja novca ili financiranja terorizma i toga da se ti pružatelji usluga skupnog financiranja dodaju na popis obveznika za potrebe te direktive.

⁽⁷⁾ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).

- (33) Kako bi se pružateljima usluga skupnog financiranja omogućilo prekogranično poslovanje bez suočavanja s različitim pravilima i tako olakšalo ulagateljima iz različitih država članica da financiraju projekte širom Unije, državama članicama ne bi trebalo dopustiti uvođenje dodatnih zahtjeva za one pružatelje usluga skupnog financiranja koji imaju odobrenje za rad u skladu s ovom Uredbom.
- (34) Procesom izdavanja odobrenja za rad trebalo bi omogućiti nadležnim tijelima da budu obaviještena o uslugama koje potencijalni pružatelji usluga skupnog financiranja namjeravaju pružati, među ostalim o platformama za skupno financiranje kojima namjeravaju upravljati, te da procijene kvalitetu njihova rukovodstva, njihovu unutarnju organizaciju i njihove postupke koje su uspostavili radi osiguranja usklađenosti s ovom Uredbom.
- (35) Kako bi se osigurao odgovarajući nadzor i izbjegla nerazmjerna administrativna opterećenja, subjekti koji imaju odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁹⁾ ili Direktivom 2013/36/EU, 2014/65/EU ili (EU) 2015/2366 i koji namjeravaju pružati usluge skupnog financiranja trebali bi moći imati odobrenje za rad i u skladu s nekom od tih direktiva i u skladu s ovom Uredbom. U takvim slučajevima trebao bi se primjenjivati pojednostavnjeni postupak izdavanja odobrenja za rad i nadležna tijela ne bi trebala zahtijevati podnošenje dokumenata ili dokaza koji su im već na raspolaganju.
- (36) Kako bi se ulagateljima omogućila veća transparentnost u pogledu pružanja usluga skupnog financiranja, europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala) osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁰⁾ (ESMA) trebalo bi uspostaviti ažurirani javni registar svih pružatelja usluga skupnog financiranja koji imaju odobrenje za rad u skladu s ovom Uredbom. Taj registar trebao bi sadržavati informacije o svim platformama za skupno financiranje koje posluju u Uniji.
- (37) Odobrenje za rad koje je u skladu s ovom Uredbom trebalo bi oduzeti ako pružatelj usluga skupnog financiranja više ne ispunjava uvjete na temelju kojih mu je izdano odobrenje za rad. Nadležna tijela trebala bi također imati ovlast oduzeti odobrenje za rad koje je u skladu s ovom Uredbom kada su pružatelj usluga skupnog financiranja, ili treća strana koja djeluje u njegovo ime, izgubili svoje odobrenje kojim im se omogućuje pružanje platnih usluga u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 ili investicijskih usluga u skladu s Direktivom 2014/65/EU, ili kada se utvrdi da su pružatelj usluga skupnog financiranja koji je također pružatelj platnih usluga, ili njegovi rukovoditelji, zaposlenici ili treća strana koja djeluje u njegovo ime, povrijedili nacionalno pravo kojim se provodi Direktiva (EU) 2015/849.
- (38) Kako bi svojim klijentima pružio širok raspon usluga, pružatelju usluga skupnog financiranja koji ima odobrenje za rad u skladu s ovom Uredbom trebalo bi biti dopušteno obavljati aktivnosti koje nisu pružanje usluga skupnog financiranja obuhvaćeno odobrenjem za rad u skladu s ovom Uredbom.
- (39) Kako bi se osiguralo jasno razumijevanje prirode usluga skupnog financiranja i rizika, troškova i naknada povezanih s takvim uslugama, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi klijentima pružati poštene, jasne i neobmanjujuće informacije.
- (40) Pružatelji usluga skupnog financiranja koji pružaju usluge skupnog financiranja koje se sastoje od omogućivanja odobravanja zajmova svim bi klijentima na raspolaganje trebali staviti određene relevantne informacije, kao što su stope neispunjavanja obveza po zajmovima.
- (41) Pružatelji usluga skupnog financiranja koji primjenjuju procjene kreditne sposobnosti na projekte skupnog financiranja ili predlažu utvrđivanje cijena ponuda za skupno financiranje trebali bi obznaniti ključne elemente svoje metodologije. Zahtjev u pogledu obznanjivanja metoda za izračun kreditne sposobnosti ili za utvrđivanje cijene ili kamatne stope ne bi trebalo tumačiti na način da se zahtijeva obznanjivanje osjetljivih poslovnih informacije ili na način kojim se ometaju inovacije.
- (42) Kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita različitih kategorija ulagatelja koji sudjeluju u projektima skupnog financiranja, a istodobno olakšali tokovi ulaganja, u ovoj se Uredbi razlikuje sofisticirane ulagatelje od nesofisticiranih ulagatelja i uvode se različite razine mjera za zaštitu ulagatelja prikladne za svaku od tih kategorija. Razlikovanje sofisticiranih ulagatelja od nesofisticiranih ulagatelja trebalo bi se temeljiti na razlikovanju profesionalnih ulagatelja od malih ulagatelja uspostavljenom u Direktivi 2014/65/EU. Međutim, pri tom razlikovanju trebalo bi također uzeti u obzir značajke tržišta skupnog financiranja. Posebice, pri razlikovanju sofisticiranih ulagatelja od nesofisticiranih ulagatelja u ovoj Uredbi trebalo bi također uzeti u obzir iskustvo potencijalnih ulagatelja u području skupnog financiranja i njihovo znanje u tom području, koje bi se svake dvije godine trebalo ponovno procijeniti.

⁽⁹⁾ Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010. str. 84.).

- (43) Financijski proizvodi koji se stavljaju na tržište na platformama za skupno financiranje nisu isto što i klasični investicijski proizvodi ili štedni proizvodi te se ne bi smjeli stavljati na tržište kao takvi. Međutim, kako bi se osiguralo da potencijalni nesofisticirani ulagatelji razumiju razinu rizika povezanu s ulaganjima u okviru skupnog financiranja, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi biti dužni provesti ulaznu provjeru znanja potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja kako bi utvrdili njihovo razumijevanje takvih ulaganja. Pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi izričito upozoriti potencijalne nesofisticirane ulagatelje koji ne posjeduju dovoljno znanja, vještina i iskustva o tome da bi usluge skupnog financiranja koje se pružaju mogle biti neprimjerene za njih.
- (44) S obzirom na to da su sofisticirani ulagatelji prema definiciji svjesni rizika povezanih s ulaganjima u projekte skupnog financiranja, nema potrebe za to da se na njih primjenjuje ulazna provjera znanja. Isto tako, pružatelji usluga skupnog financiranja ne bi trebali biti dužni izdavati upozorenja o rizicima sofisticiranim ulagateljima.
- (45) Kako bi se osiguralo da su sofisticirani ulagatelji pročitali i razumjeli izričita upozorenja o rizicima koja im je izdao pružatelj usluga skupnog financiranja, oni bi trebali izričito potvrditi prihvaćanje rizika koje preuzimaju kada ulažu u pojedini projekt skupnog financiranja. Kako bi se održala visoka razina zaštite ulagatelja i s obzirom na to da nepostojanje takve potvrde prihvaćanja upućuje na mogući nedostatak razumijevanja povezanih rizika, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi prihvaćati ulaganja samo onih nesofisticiranih ulagatelja koji su izričito potvrdili da su primili i razumjeli ta upozorenja.
- (46) S obzirom na rizik povezan s projektima skupnog financiranja, nesofisticirani ulagatelji trebali bi izbjegavati prekomjernu izloženost takvim projektima. Postoji znatan rizik gubitka velikog dijela početno uloženi iznosa ili čak potpunog gubitka. Stoga je primjereno utvrditi maksimalni iznos koji nesofisticirani ulagatelji mogu uložiti u pojedinačni projekt bez dodatnih zaštitnih mjera. Naprotiv, sofisticirani ulagatelji koji raspoložu potrebnim iskustvom, znanjem ili financijskim mogućnostima odnosno kombinacijom navedenog ne bi trebali biti ograničeni takvim maksimalnim iznosom.
- (47) Kako bi se ojačala zaštita nesofisticiranih ulagatelja, potrebno je uvesti odredbe o razdoblju razmatranja tijekom kojeg potencijalni nesofisticirani ulagatelj može povući ponudu za ulaganje ili iskaz interesa za određenu ponudu za skupno financiranje bez davanja obrazloženja i bez penala. To je potrebno kako bi se izbjegla situacija u kojoj potencijalni nesofisticirani ulagatelj prihvaćanjem ponude za skupno financiranje time također prihvaća ponudu da sklopi pravno obvezujući ugovor bez bilo kakve mogućnosti povlačenja unutar odgovarajućeg roka. Razdoblje razmatranja nije potrebno kada potencijalni nesofisticirani ulagatelj može iskazati interes za određenu ponudu za skupno financiranje bez da se time također obveže na ugovor, osim u slučaju kada je takva ponuda za ulaganje dana ili je takav iskaz interesa iskazan u trenutku koji je blizu planiranom datumu isteka ponude ili datumu postizanja ciljanog iznosa financiranja. Pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi osigurati da prije nego što istekne razdoblje razmatranja ne dođe do prikupljanja novca od ulagatelja ni prijenosa novca vlasniku projekta.
- (48) S obzirom na potencijalne učinke koje bi pravo povlačenja ponude za ulaganje ili iskaza interesa tijekom razdoblja razmatranja moglo imati na troškove prikupljanja kapitala putem platformi za skupno financiranje, Komisija bi u okviru svojeg izvješća u skladu s ovom Uredbom trebala procijeniti bi li razdoblje razmatranja trebalo skratiti kako bi se omogućio učinkovitiji proces prikupljanja kapitala bez nanošenja štete zaštiti ulagatelja.
- (49) Direktivom 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾ obuhvaćena su potraživanja koja proizlaze iz nesposobnosti investicijskog društva da vrati novac koji duguje ulagateljima ili koji pripada ulagateljima i koji se drži u njihovo ime u vezi s investicijskim poslom ili iz njegove nesposobnosti da vrati ulagateljima instrumente koji im pripadaju i koji se drže, čuvaju ili kojima se upravlja u njihovo ime u vezi s investicijskim poslom. Uzimajući u obzir da pohrana imovine povezana s uslugama skupnog financiranja koje pruža investicijsko društvo koje ima odobrenje za rad i na temelju Direktive 2014/65/EU ne obuhvaća pružanje investicijskih usluga u smislu članka 4. stavka 1. točke 2. te direktive, nesofisticirane ulagatelje trebalo bi u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju obavijestiti da se zaštita u okviru sustava za naknadu štete ulagateljima ne primjenjuje na prenosive vrijednosne papire ili instrumente dopuštene za potrebe skupnog financiranja, koji su stečeni putem platforme za skupno financiranje. Nadalje, pružanje usluga skupnog financiranja od strane takvog pružatelja usluga skupnog financiranja ne bi se trebalo smatrati primanjem depozita u smislu članka 2. stavka 1. točke 3. Direktive 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾.

⁽¹¹⁾ Direktiva 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. ožujka 1997. o sustavima naknada štete za investitore (SL L 84, 26.3.1997., str. 22).

⁽¹²⁾ Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str. 149.).

- (50) Ovom se Uredbom utvrđuje sadržaj brošure s ključnim informacijama o ulaganju koju pružatelji usluga skupnog financiranja moraju staviti na raspolaganje potencijalnim ulagateljima za svaku ponudu za skupno financiranje kako bi im se omogućilo da donesu informiranu odluku o ulaganju. U brošuri s ključnim informacijama o ulaganju potencijalne ulagatelje trebalo bi upozoriti da ulagačko okruženje u koje su ušli uključuje rizike koji nisu obuhvaćeni ni sustavima osiguranja depozita uspostavljenima u skladu s Direktivom 2014/49/EU ni sustavima za naknadu štete ulagateljima uspostavljenima u skladu s Direktivom 97/9/EZ.
- (51) U brošuri s ključnim informacijama o ulaganju trebale bi biti navedene specifične značajke skupnog financiranja koje se temelji na pozajmljivanju i skupnog financiranja koje se temelji na ulaganjima. U tu svrhu trebalo bi zahtijevati specifične i relevantne pokazatelje. U brošuri s ključnim informacijama o ulaganju trebalo bi uzeti u obzir i specifične značajke i rizike povezane s vlasnicima projekata, ako su dostupni, te bi trebalo staviti naglasak na bitne informacije o vlasnicima projekta, pravima i naknadama ulagatelja te vrsti ponuđenih prenosivih vrijednosnih papira, ponuđenih instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja i ponuđenih zajmova. Brošuru s ključnim informacijama o ulaganju trebali bi izraditi vlasnici projekta jer su vlasnici projekta u najboljem položaju da pruže informacije za koje se zahtijeva da budu sadržane u brošuri. Međutim, budući da su pružatelji usluga skupnog financiranja odgovorni za stavljanje na raspolaganje brošure s ključnim informacijama o ulaganju potencijalnim ulagateljima, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi osigurati da je brošura s ključnim informacijama o ulaganju jasna, točna i potpuna.
- (52) Pružateljima usluga skupnog financiranja trebalo bi dopustiti da u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju koju izrađuje vlasnik projekta iznesu više informacija nego što se zahtijeva. Međutim, te bi informacije trebale nadopunjavati druge informacije navedene u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju i biti usklađene s njima.
- (53) Ako pružatelj usluga skupnog financiranja u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju utvrdi propust, pogrešku ili netočnost koji bi mogli bitno utjecati na očekivani povrat ulaganja, taj pružatelj usluga skupnog financiranja trebao bi odmah upozoriti vlasnika projekta na taj propust, tu pogrešku ili tu netočnost, a vlasnik projekta trebao bi dopuniti ili ispraviti te informacije. Ako se ta dopuna ili taj ispravak ne provedu, pružatelj usluga skupnog financiranja trebao bi pod određenim uvjetima suspendirati ili čak poništiti ponudu za skupno financiranje.
- (54) Kako bi se osigurao neometan i brz pristup tržištima kapitala za novoosnovana poduzeća i MSP-ove, smanjili njihovi troškovi financiranja i izbjegle odgode i troškovi za pružatelje usluga skupnog financiranja, ne bi trebao postojati zahtjev da brošuru s ključnim informacijama o ulaganju mora odobriti nadležno tijelo.
- (55) Ako je to dopušteno nacionalnim pravom, pružatelj usluga skupnog financiranja trebao bi moći prenijeti vlasništvo nad udjelima u projektu skupnog financiranja koji se temelji na ulaganjima ažuriranjem svojeg informacijskog sustava. Pružatelj usluga skupnog financiranja također bi, u interesu transparentnosti i toka informacija, trebao biti u mogućnosti klijentima koji su izvršili ulaganja putem njegove platforme za skupno financiranje omogućiti da na oglasnoj ploči na njegovoj platformi za skupno financiranje oglase svoj interes za kupnju ili prodaju zajmova, prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja koji su izvorno bili ponuđeni na toj platformi za skupno financiranje, pod uvjetom da se oglasnom pločom ne spajaju višestruki interesi trećih strana zainteresiranih za kupnju i prodaju na način koji dovodi do sklapanja ugovora u vezi s takvim oglašavanjima. Oglasna ploča koju je na raspolaganje stavio pružatelj usluga skupnog financiranja stoga se ne bi trebala sastojati od unutarnjeg sustava za uparivanje koji provodi naloge klijenata na multilateralnoj osnovi osim ako, u odnosu na prenosive vrijednosne papire, pružatelj usluga skupnog financiranja ima i zasebno odobrenje za rad kao investicijsko društvo u skladu s člankom 5. Direktive 2014/65/EU ili kao uređeno tržište u skladu s člankom 44. te direktive. Pružatelji usluga skupnog financiranja koji nemaju takvo odobrenje za rad u odnosu na prenosive vrijednosne papire trebali bi jasno obavijestiti ulagatelje da ne prihvaćaju naloge u svrhu kupnje ili prodaje ugovorâ u vezi s ulaganjima koja su izvorno izvršena na platformi za skupno financiranje, da se svaka aktivnost kupnje i prodaje na njihovoj platformi za skupno financiranje odvija u okviru diskrecijskog prava i odgovornosti ulagatelja te da ne upravljaju mjestom trgovanja u skladu s Direktivom 2014/65/EU.
- (56) Kako bi se omogućila veća transparentnost i osiguralo pravilno dokumentiranje komunikacije s klijentima, pružatelji usluga skupnog financiranja trebali bi voditi sve potrebne evidencije povezane sa svojim uslugama i transakcijama.
- (57) Kako bi se osiguralo pravedno i nediskriminirajuće postupanje s klijentima, pružatelji usluga skupnog financiranja koji promiču svoje usluge putem promidžbenih sadržaja trebali bi pružati informacije koje su poštene, jasne i neobmanjujuće.

- (58) Kako bi se pružateljima usluga skupnog financiranja koji posluju širom Unije osigurala veća pravna sigurnost i osigurao lakši pristup tržištu, nacionalni zakoni i drugi propisi kojima se posebno uređuju promidžbeni sadržaji pružateljâ usluga skupnog financiranja i primjenjivi su u državama članicama trebali bi se objavljivati u elektroničkom obliku, kao i njihovi sažetci na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija. U tu bi svrhu ESMA i nadležna tijela trebali održavati ažuriranima svoje internetske stranice.
- (59) Kako bi se omogućila jasnija predodžba o razmjeru regulatornih razlika među državama članicama u pogledu zahtjeva koji se primjenjuju na promidžbene sadržaje, nadležna tijela trebala bi ESMA-i svake godine dostaviti detaljno izvješće o svojim mjerama izvršavanja u tom području.
- (60) Kako bi se izbjegli nepotrebni troškovi i administrativno opterećenje za prekogranično pružanje usluga skupnog financiranja, promidžbeni sadržaji ne bi trebali podlijevati zahtjevima u pogledu prevođenja ako su dostupni na barem jednom od službenih jezika države članice u kojoj se distribuiraju ili na jeziku koji prihvaćaju nadležna tijela te države članice.
- (61) Kako bi se osigurao učinkovit postupak nadzora i izdavanja odobrenja, države članice trebale bi odrediti dužnosti i funkcije koje trebaju obavljati nadležna tijela na temelju ove Uredbe. Kako bi se olakšala djelotvorna prekogranična administrativna suradnja, svaka država članica trebala bi odrediti jedinstvenu kontaktnu točku za upravljanje komunikacijom s ESMA-om i nadležnim tijelima širom Unije.
- (62) Budući da se djelotvornim alatima, ovlastima i resursima nadležnih tijela jamči djelotvornost nadzora, ovom bi Uredbom trebalo predvidjeti minimalni skup nadzornih i istražnih ovlasti koje treba povjeriti nadležnim tijelima u skladu s nacionalnim pravom. Ako se to zahtjeva nacionalnim pravom, te bi ovlasti trebalo izvršavati podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima. Pri izvršavanju svojih ovlasti u skladu s ovom Uredbom ESMA i nadležna tijela trebali bi djelovati objektivno i nepristrano te biti neovisni u odlučivanju.
- (63) U svrhu otkrivanja kršenja ove Uredbe potrebno je da nadležna tijela mogu pristupiti prostorijama koje nisu privatni stambeni prostori fizičkih osoba radi zapljene dokumenata. Pristup tim prostorijama potreban je kada postoji opravdana sumnja da postoje dokumenti i drugi podatci povezani s predmetom nadzora ili istrage koji bi mogli biti važni za dokazivanje kršenja ove Uredbe. Osim toga, pristup tim prostorijama potreban je ako fizička ili pravna osoba kojoj je već podnesen zahtjev za informacije ne postupi u skladu s tim zahtjevom ili ako postoje opravdani razlozi za pretpostavku da se ni u slučaju da zahtjev za informacije bude podnesen ne bi postupilo u skladu s njim odnosno da bi dokumenti ili informacije na koje se zahtjev za informacije odnosi bili uklonjeni, izmijenjeni ili uništeni.
- (64) Kako bi se osiguralo da su zahtjevi utvrđeni u ovoj Uredbi ispunjeni, važno je da države članice poduzmu potrebne korake kako bi osigurale da kršenja ove Uredbe podliježu primjerenim administrativnim sankcijama i drugim administrativnim mjerama. Te sankcije i mjere trebale bi biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće te bi se njima trebao osigurati zajednički pristup u državama članicama i odvraćajući učinak. Ovom se Uredbom ne bi trebala ograničiti mogućnost država članica da predvide više razine administrativnih sankcija.
- (65) Kako bi se osiguralo da odluke kojima se izriču administrativne sankcije ili druge administrativne mjere koje donose nadležna tijela imaju odvraćajući učinak na širu javnost, trebalo bi ih objavljivati, osim ako nadležno tijelo smatra da je potrebno objaviti ih na anonimnoj osnovi, odgoditi objavu ili ih uopće ne objaviti.
- (66) Iako države članice mogu utvrditi pravila o administrativnim i kaznenim sankcijama za ista kršenja, od država članica ne bi trebalo zahtijevati da utvrde pravila o administrativnim sankcijama za kršenja ove Uredbe koja podliježu nacionalnom kaznenom pravu. Međutim, zadržavanje kaznenih sankcija umjesto administrativnih sankcija za kršenja ove Uredbe ne bi trebalo umanjiti ili na drugi način utjecati na sposobnost nadležnih tijela za pravodobnu suradnju, pristup informacijama i razmjenu informacija s nadležnim tijelima u drugim državama članicama za potrebe ove Uredbe, među ostalim nakon eventualnog upućivanja dotičnih kršenja nadležnim pravosudnim tijelima radi kaznenog progona.
- (67) S obzirom na to da je brošura s ključnim informacijama o ulaganju osmišljena tako da bude prilagođena specifičnim značajkama ponude za skupno financiranje i potrebama ulagatelja za informacijama, ponude za skupno financiranje u skladu s ovom Uredbom trebale bi biti izuzete od obveze objave prospekta u skladu s Uredbom (EU) 2017/1129 te bi tu uredbu trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

- (68) Zviždači mogu nadležnim tijelima dostaviti nove informacije koje im pomažu u otkrivanju slučajeva kršenja ove Uredbe i izricanju sankcija. Ovom bi se Uredbom stoga trebalo osigurati postojanje odgovarajućih aranžmana kako bi se zviždačima omogućilo obavješćivanje nadležnih tijela o postojećim ili mogućim kršenjima ove Uredbe i kako bi ih se zaštitilo od osвете. To bi trebalo učiniti izmjenom Direktive (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾ kako bi se ta direktiva mogla primjenjivati na povrede ove Uredbe.
- (69) Kako bi se pobliže odredili zahtjevi utvrđeni u ovoj Uredbi, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u vezi s produljenjem prijelaznog razdoblja u pogledu usluga skupnog financiranja koje se pružaju u skladu s nacionalnim pravom. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽¹⁴⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (70) Kako bi se promicala dosljedna primjena ove Uredbe, što uključuje odgovarajuću zaštitu ulagatelja i potrošača širom Unije, trebalo bi izraditi tehničke standarde. Bilo bi učinkovito i primjereno ESMA-i europskom nadzornom tijelu (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, EBA) osnovanom Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾, kao tijelima s visoko specijaliziranim stručnim znanjem, povjeriti izradu nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji ne uključuju donošenje političkih odluka i njihovo podnošenje Komisiji.
- (71) Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje regulatornih tehničkih standarda koje su izradili ESMA i EBA u pogledu upravljanja portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi, rješavanja pritužbi, sukoba interesa, izdavanje odobrenja za rad kao pružatelju usluga skupnog financiranja, obavješćivanja klijenata, objave stope neispunjavanja obveza, ulazne provjere znanja i simulacije sposobnosti podnošenja gubitaka, brošure s ključnim informacijama o ulaganju te suradnje među nadležnim tijelima. Komisija bi te regulatorne tehničke standarde trebala donijeti delegiranim aktima na temelju članka 290. UFEU-a i u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010.
- (72) Komisiju bi također trebalo ovlastiti za donošenje provedbenih tehničkih standarda koje je izradila ESMA u pogledu izvješćivanja koje provode pružatelji usluga skupnog financiranja, objavljivanja nacionalnih odredaba o zahtjevima u pogledu promidžbe i suradnje među nadležnim tijelima i s ESMA-om. Komisija bi te provedbene tehničke standarde trebala donijeti provedbenim aktima na temelju članka 291. UFEU-a i u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
- (73) Svaku obradu osobnih podataka u okviru ove Uredbe, kao što je razmjena ili prijenos osobnih podataka koje obavljaju nadležna tijela, trebalo bi provesti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾, a svaku razmjenu ili prijenos informacija koje obavlja ESMA-a trebalo bi provesti u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾.
- (74) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest rješavanje rascjepkanosti pravnog okvira primjenjivog na usluge skupnog financiranja s ciljem osiguravanja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta tih usluga uz poboljšanje zaštite ulagatelja i učinkovitosti tržišta te pružanje doprinosa uspostavi unije tržišta kapitala, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

⁽¹³⁾ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

⁽¹⁴⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

- (75) Datum primjene ove Uredbe trebalo bi odgoditi kako bi se uskladio s datumom primjene nacionalnih pravila za prenošenje Direktive (EU) 2020/1504 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁸⁾, kojom se pružatelji usluga skupnog financiranja obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe izuzimaju od primjene Direktive 2014/65/EU.
- (76) Radi pravne sigurnosti te s obzirom na zamjenu nacionalnih pravila pravilima utvrđenima u ovoj Uredbi u mjeri u kojoj je riječ o uslugama skupnog financiranja koje su sada obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe, primjereno je uspostaviti prijelazne aranžmane kojima se osobama koje pružaju takve usluge skupnog financiranja u skladu s nacionalnim pravom koje je prethodilo ovoj Uredbi omogućuje da svoje poslovne aktivnosti prilagode ovoj Uredbi i pruža dovoljno vremena za podnošenje zahtjeva za odobrenje za rad u skladu s ovom Uredbom. Te bi osobe stoga trebale moći nastaviti s pružanjem usluga skupnog financiranja koje su obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom do 10. studenoga 2022. Tijekom tog prijelaznog razdoblja države članice mogu uspostaviti posebne postupke kako bi pravnim osobama koje u skladu s nacionalnim pravom imaju odobrenje za pružanje usluga skupnog financiranja obuhvaćenih područjem primjene ove Uredbe omogućile da svoja nacionalna odobrenja za rad pretvore u odobrenja za rad u skladu s ovom Uredbom, pod uvjetom da pružatelji usluga skupnog financiranja ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi.
- (77) Pružatelji usluga skupnog financiranja koji nisu dobili odobrenje za rad u skladu s ovom Uredbom do 10. studenoga 2022. ne bi smjeli izdavati nove ponude za skupno financiranje nakon tog datuma. Kako bi se izbjegla situacija u kojoj prikupljanje ciljnog kapitala u vezi s određenim projektom skupnog financiranja nije dovršeno do 10. studenoga 2022., pozive za financiranje trebalo bi zaključiti do tog datuma. Međutim, nakon 10. studenoga 2022. ispunjavanje postojećih ugovora, uključujući naplatu i prijenos potraživanja, pružanje usluga pohrane imovine ili provedbu korporativnih akcija, može se nastaviti u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom.
- (78) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Stoga bi ovu Uredbu trebalo tumačiti i primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima.
- (79) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet, područje primjene i izuzeća

1. Ovom se Uredbom utvrđuju jedinstveni zahtjevi u vezi s pružanjem usluga skupnog financiranja, organizacijom pružatelja usluga skupnog financiranja, izdavanjem odobrenja za rad pružateljima usluga skupnog financiranja i nadzorom nad njima te poslovanjem platformi za skupno financiranje, kao i u vezi s transparentnošću i promidžbenim sadržajima u odnosu na pružanje usluga skupnog financiranja u Uniji.
2. Ova se Uredba ne primjenjuje na:
 - (a) usluge skupnog financiranja koje se pružaju vlasnicima projekata koji su potrošači kako su definirani u članku 3. točki (a) Direktive 2008/48/EZ;
 - (b) druge usluge koje su povezane s onima definiranim u članku 2. stavku 1. točki (a), a koje se pružaju u skladu s nacionalnim pravom;
 - (c) ponude za skupno financiranje u vrijednosti višoj od 5 000 000 EUR, koja se izračunava za razdoblje od 12 mjeseci kao zbroj:
 - i. ukupne vrijednosti ponuda prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja kako su definirani u članku 2. stavku 1. točkama (m) i (n) ove Uredbe i iznosa koje je određeni vlasnik projekta prikupio zajmovima putem platforme za skupno financiranje; i

⁽¹⁸⁾ Direktiva (EU) 2020/1504 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o izmjeni Direktive 2014/65/EU o tržištu financijskih instrumenata (vidjeti stranicu 50 ovoga Službenog lista).

ii. ukupne vrijednosti ponuda prenosivih vrijednosnih papira javnosti koje je dao vlasnik projekta iz podtočke i. ove točke u svojstvu ponuditelja na temelju izuzeća u skladu s člankom 1. stavkom 3. ili člankom 3. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/1129.

3. Osim ako pružatelj usluga skupnog financiranja, vlasnik projekta ili ulagatelj ima odobrenje za rad kao kreditna institucija u skladu s člankom 8. Direktive 2013/36/EU, države članice ne primjenjuju nacionalne zahtjeve kojima se provodi članak 9. stavak 1. te direktive i osiguravaju da se nacionalnim pravom ne zahtijeva odobrenje za rad kao kreditna institucija ili bilo koje drugo pojedinačno odobrenje, izuzeće ili oslobođenje u vezi s pružanjem usluga skupnog financiranja kada je riječ o:

- (a) vlasnicima projekata koji prihvaćaju sredstva od ulagatelja u pogledu zajmova koje je omogućio pružatelj usluga skupnog financiranja; ili
- (b) ulagateljima koji vlasnicima projekata daju zajmove koje je omogućio pružatelj usluga skupnog financiranja.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „usluga skupnog financiranja” znači povezivanje interesa ulagateljâ i vlasnikâ projekata za financiranje poduzetničkih projekata upotrebom platforme za skupno financiranje, a čini je bilo koje od sljedećeg:
 - i. omogućivanje odobravanja zajmova;
 - ii. usluge provedbe ponude odnosno prodaje bez obveze otkupa, kako je navedeno u točki 7. odjeljka A Priloga I. Direktivi 2014/65/EU, prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja koje su izdali vlasnici projekata ili subjekt posebne namjene te zaprimanje i prijenos naloga klijenata, kako je navedeno u točki 1. tog odjeljka, u vezi s tim prenosivim vrijednosnim papirima i instrumentima dopuštenim za potrebe skupnog financiranja;
- (b) „zajam” znači sporazum kojim ulagatelj stavlja na raspolaganje vlasniku projekta ugovoreni iznos novca na ugovoreno razdoblje a vlasnik projekta preuzima bezuvjetnu obvezu povrata tog iznosa ulagatelju, zajedno s obračunanim kamatama, u skladu s rasporedom obročnog plaćanja;
- (c) „upravljanje portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi” znači dodjela, od strane pružatelja usluga skupnog financiranja, unaprijed utvrđenog iznosa sredstava ulagatelja, koji je izvorni zajmodavac, jednom projektu skupnog financiranja ili više njih na svojoj platformi za skupno financiranje u skladu s pojedinačnim mandatom koji na diskrecijskoj osnovi daje svaki ulagatelj posebno;
- (d) „platforma za skupno financiranje” znači javno dostupan internetski informacijski sustav kojim upravlja ili koji vodi pružatelj usluga skupnog financiranja;
- (e) „pružatelj usluga skupnog financiranja” znači pravna osoba koja pruža usluge skupnog financiranja;
- (f) „ponuda za skupno financiranje” znači svaka komunikacija pružatelja usluga skupnog financiranja, u bilo kojem obliku i bilo kojim sredstvom, u kojoj se iznose dostatne informacije o uvjetima ponude i projektu skupnog financiranja koji se nudi, kako bi se ulagatelju omogućilo da uloži u projekt skupnog financiranja;
- (g) „klijent” znači svaki potencijalni ili postojeći ulagatelj ili svaki potencijalni ili postojeći vlasnik projekta kojem pružatelj usluga skupnog financiranja pruža ili namjerava pružiti usluge skupnog financiranja;
- (h) „vlasnik projekta” znači svaka fizička ili pravna osoba koja traži financiranje putem platforme za skupno financiranje;
- (i) „ulagatelj” znači svaka fizička ili pravna osoba koja putem platforme za skupno financiranje daje zajmove ili stječe prenosive vrijednosne papire ili instrumente dopuštene za potrebe skupnog financiranja;
- (j) „sofisticirani ulagatelj” znači svaka fizička ili pravna osoba koja je profesionalni ulagatelj na temelju točke 1., točke 2., točke 3. ili točke 4. odjeljka I. Priloga II. Direktivi 2014/65/EU ili svaka fizička ili pravna osoba koja ima odobrenje pružatelja usluga skupnog financiranja da se s njom postupa kao sa sofisticiranim ulagateljem u skladu s kriterijima i postupkom utvrđenima u Prilogu II. ovoj Uredbi;
- (k) „nesofisticirani ulagatelj” znači ulagatelj koji nije sofisticirani ulagatelj;

- (l) „projekt skupnog financiranja” znači poslovna aktivnost ili poslovne aktivnosti za koje vlasnik projekta traži financiranje putem ponude za skupno financiranje;
- (m) „prenosivi vrijednosni papiri” znači prenosivi vrijednosni papiri kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki 44. Direktive 2014/65/EU;
- (n) „instrumenti dopušteni za potrebe skupnog financiranja” znači, u pogledu svake države članice, udjeli društva s ograničenom odgovornošću koji ne podliježu ograničenjima kojima bi se djelotvorno spriječio njihov prijenos, među ostalim ograničenjima načina na koji se ti udjeli nude ili oglašavaju javnosti;
- (o) „promidžbeni sadržaji” znači sve informacije ili sadržaji koje pružatelj usluga skupnog financiranja upućuje potencijalnom ulagatelju ili potencijalnom vlasniku projekta o uslugama pružatelja usluga skupnog financiranja osim obznajivanja podataka za ulagatelje koja se zahtijevaju u skladu s ovom Uredbom;
- (p) „trajni medij” znači sredstvo koje omogućuje pohranu informacija tako da budu dostupne za buduću uporabu i u razdoblju koje je primjereno s obzirom na namjenu tih informacija te koje omogućuje neizmijenjenu reprodukciju pohranjenih informacija;
- (q) „subjekt posebne namjene” znači subjekt osnovan isključivo za sekuritizaciju ili čija je jedina namjena sekuritizacija u smislu članka 1. točke 2. Uredbe (EU) br. 1075/2013 Europske središnje banke ⁽¹⁹⁾;
- (r) „nadležno tijelo” znači tijelo ili tijela koje je imenovala država članica u skladu s člankom 29.

2. Ne dovodeći u pitanje mogućnost da su udjeli društva s ograničenom odgovornošću obuhvaćeni definicijom prenosivih vrijednosnih papira iz stavka 1. točke (m), nadležna tijela koja su izdala odobrenje za rad pružatelju usluga skupnog financiranja mogu dopustiti upotrebu takvih udjela za potrebe ove Uredbe, pod uvjetom da oni ispunjavaju uvjete za instrumente dopuštene za potrebe skupnog financiranja iz stavka 1. točke (n).

3. Nadležna tijela jedanput godišnje obavješćuju ESMA-u o vrstama društava s ograničenom odgovornošću i njihovim udjelima koji se nude i koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe, uz upućivanje na primjenjivo nacionalno pravo.

ESMA bez nepotrebne odgode objavljuje informacije iz prvog podstavka na svojim internetskim stranicama.

4. ESMA tijekom prve dvije godine primjene ove Uredbe jedanput godišnje prikuplja brošure s ključnim informacijama o ulaganju koje izrađuju vlasnici projekata koji su izdali instrumente dopuštene za potrebe skupnog financiranja. ESMA uspoređuje informacije iz točaka (b) i (c) dijela F Priloga I., kako su navedene u brošurama s ključnim informacijama o ulaganju, s informacijama koje dostavljaju države članice u skladu sa stavkom 3. ovog članka. ESMA tu usporedbu dostavlja Komisiji, koja je uključuje u izvješće iz članka 45.

POGLAVLJE II.

Pružanje usluga skupnog financiranja te organizacijski i operativni zahtjevi za pružatelje usluga skupnog financiranja

Članak 3.

Pružanje usluga skupnog financiranja

1. Usluge skupnog financiranja pružaju samo pravne osobe s poslovnim nastanom u Uniji koje imaju odobrenje za rad kao pružatelji usluga skupnog financiranja u skladu s člankom 12.
2. Pružatelji usluga skupnog financiranja moraju postupati pošteno, pravedno i profesionalno te u najboljem interesu svojih klijenata.
3. Pružatelji usluga skupnog financiranja ne smiju plaćati niti prihvaćati nikakve naknade, popuste ili nenovčane koristi za usmjeravanje naloga ulagatelja prema određenoj ponudi za skupno financiranje iznesenoj na njihovoj vlastitoj platformi za skupno financiranje ili prema određenoj ponudi za skupno financiranje iznesenoj na platformi za skupno financiranje treće strane.
4. Pružatelji usluga skupnog financiranja mogu pojedinačnim ulagateljima predlagati specifične projekte skupnog financiranja koji odgovaraju jednom specifičnom parametru ili pokazatelju rizika odnosno više njih koje je ulagatelj odabrao. Ako ulagatelj želi uložiti u predložene projekte skupnog financiranja, on preispituje svaku pojedinačnu ponudu za skupno financiranje i izričito donosi odluku o ulaganju u vezi sa svakom od njih.

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) br. 1075/2013 Europske središnje banke od 18. listopada 2013. o statistici imovine i obveza financijskih društava posebne namjene koja se bave sekuritizacijskim transakcijama (SL L 297, 7.11.2013., str. 107.).

Pružatelji usluga skupnog financiranja koji pružaju upravljanje portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi pridržavaju se s tim u vezi parametara koje su zadali ulagatelji te poduzimaju sve potrebne korake kako bi postigli najbolji mogući rezultat za te ulagatelje. Pružatelji usluga skupnog financiranja ulagateljima obznanjuju proces odlučivanja za izvršavanje diskrecijskog mandata koji im je povjeren.

5. Odstupajući od stavka 4. prvog podstavka, pružatelji usluga skupnog financiranja koji pružaju upravljanje portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi mogu se koristiti diskrecijskim pravom u ime svojih ulagatelja u okviru dogovorenih parametara, bez obveze da ulagatelji preispituju svaku pojedinačnu ponudu za skupno financiranje i donose odluke o ulaganju u vezi sa svakom od njih.

6. Kada se za pružanje usluga skupnog financiranja koristi subjekt posebne namjene, putem takvog subjekta posebne namjene nudi se samo jedna nelikvidna ili nedjeljiva imovina. Taj se zahtjev na temelju pregleda primjenjuje na temeljnu nelikvidnu ili nedjeljivu imovinu financijskih ili pravnih struktura koje su u cijelosti ili djelomično u vlasništvu ili pod kontrolom subjekta posebne namjene. Odluku o preuzimanju izloženosti te temeljne imovine donose isključivo ulagatelji.

Članak 4.

Djelotvorno i razborito upravljanje

1. Upravljačko tijelo pružatelja usluga skupnog financiranja utvrđuje i nadgleda provedbu odgovarajućih politika i postupaka radi osiguravanja djelotvornog i razboritog upravljanja, uključujući razdvajanje dužnosti, kontinuitet poslovanja i sprečavanje sukoba interesa, na način kojim se promiču integritet tržišta i interesi njegovih klijenata.

2. Upravljačko tijelo pružatelja usluga skupnog financiranja utvrđuje i nadgleda provedbu primjerenih sustava i kontrola radi procjene rizika povezanih sa zajmovima posredovanima na platformi za skupno financiranje.

Pružatelj usluga skupnog financiranja koji pruža upravljanje portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi mora osigurati da ima uspostavljene odgovarajuće sustave i kontrole za upravljanje rizicima i financijsko modeliranje za navedeno pružanje usluga te da ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 6. stavcima od 1. do 3.

3. Upravljačko tijelo pružatelja usluga skupnog financiranja najmanje jedanput u dvije godine preispituje bonitetnu zaštitu iz članka 12. stavka 2. točke (h) i plan kontinuiteta poslovanja iz članka 12. stavka 2. točke (j), uzimajući u obzir prirodu, opseg i složenost usluga skupnog financiranja koje se pružaju.

4. Kada pružatelj usluga skupnog financiranja određuje cijenu ponude za skupno financiranje, mora:

(a) provesti razumnu procjenu kreditnog rizika projekta skupnog financiranja ili vlasnika projekta prije davanja ponude za skupno financiranje, među ostalim razmatrajući rizik da, kada je riječ o zajmu, obveznici ili drugom obliku sekuritiziranog duga, vlasnik projekta neće do datuma dospelja izvršiti jednu ili više otplate;

(b) temeljiti procjenu kreditnog rizika iz točke (a) na dostatnim informacijama, među ostalim na sljedećem:

i. ako je dostupna, na revidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji koja obuhvaća posljednje dvije financijske godine;

ii. informacijama za koje zna u trenutku provedbe procjene kreditnog rizika;

iii. informacijama koje su dobivene, prema potrebi, od vlasnika projekta; i

iv. informacijama kojima se pružatelju usluga skupnog financiranja omogućuje da provede razumnu procjenu kreditnog rizika;

(c) uspostaviti, provoditi i održavati jasne i djelotvorne politike i postupke koji mu omogućuju da provede procjenu kreditnog rizika te objaviti te politike i postupke;

(d) osigurati da je cijena pravedna i primjerenjena, među ostalim i u slučajevima kada pružatelj usluga skupnog financiranja koji određuje cijenu zajmova omogućuje zajmodavcu napuštanje zajma prije datuma njegova dospelja;

(e) provesti vrednovanje svakog zajma barem u sljedećim okolnostima:

i. u trenutku davanja zajma;

ii. kada pružatelj usluga skupnog financiranja smatra da nije vjerojatno da će vlasnik projekta ispuniti svoje obveze otplate zajma u cijelosti bez toga da pružatelj usluga skupnog financiranja aktivira odgovarajuće instrumente osiguranja ili poduzme druge korake s istovjetnim učinkom;

- iii. nakon neispunjavanja obveza; i
- iv. kada pružatelj usluga skupnog financiranja omogućuje zajmodavcu napuštanje zajma prije datuma njegova dospijeca;
- (f) imati i primjenjivati okvir za upravljanje rizicima koji je osmišljen za postizanje usklađenosti sa zahtjevima utvrđenima u točkama od (a) do (e) ovog stavka;
- (g) voditi evidenciju o svakoj ponudi za skupno financiranje koju je omogućio i koja je dostatna za dokazivanje da je:
 - i. procjena kreditnog rizika provedena kada je to bilo potrebno i u skladu s točkama (a) i (b) ovog stavka; i
 - ii. cijena ponude za skupno financiranje bila pravedna i primjerena u skladu s okvirom za upravljanje rizicima.

Članak 5.

Zahtjevi u vezi s dužnom pažnjom

1. Pružatelj usluga skupnog financiranja provodi barem minimalnu razinu dužne pažnje u pogledu vlasnika projekata koji predlažu svoje projekte za financiranje putem platforme za skupno financiranje pružatelja usluga skupnog financiranja.
2. Minimalna razina dužne pažnje iz stavka 1. uključuje pribavljanje svih sljedećih dokaza:
 - (a) da se vlasnik projekta ne nalazi u kaznenoj evidenciji zbog kršenja nacionalnih pravila u području trgovačkog prava, stečajnog prava, prava financijskih usluga, sprečavanja pranja novca, prijevara ili obveza u pogledu profesionalne odgovornosti;
 - (b) da vlasnik projekta nema poslovni nastan u nekooperativnoj jurisdikciji koja je prepoznata kao takva u okviru odgovarajuće politike Unije ili u visokorizičnoj trećoj zemlji na temelju članka 9. stavka 2. Direktive (EU) 2015/849.

Članak 6.

Upravljanje portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi

1. Kada pružatelj usluga skupnog financiranja nudi upravljanje portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi, ulagatelj daje mandat u kojem se pobliže određuju parametri za pružanje usluge i koji uključuje najmanje dva od kriterija navedenih u nastavku koje svaki zajam u portfelju mora ispunjavati:
 - (a) najnižu i najvišu kamatnu stopu koje se plaćaju u okviru svakog zajma izabranog za ulagatelja;
 - (b) najraniji i najkasniji datum dospijeca svakog zajma izabranog za ulagatelja;
 - (c) raspon i raspodjelu svih kategorija rizika koje se primjenjuju na zajmove; i
 - (d) ako se nudi godišnja ciljana stopa povrata ulaganja, vjerojatnost da će odabrani zajmovi omogućiti ulagatelju da ostvari ciljanu stopu prinosa s dovoljnom sigurnošću.
2. Kako bi mogao ispuniti odredbe stavka 1., pružatelj usluga skupnog financiranja mora imati uspostavljene čvrste interne procese i metodologije i upotrebljavati primjerene podatke. Pružatelj usluga skupnog financiranja može upotrebljavati vlastite podatke ili podatke pribavljene od trećih strana.

Pružatelj usluga skupnog financiranja na temelju pouzdanih i dobro definiranih kriterija te uzimajući u obzir sve odgovarajuće čimbenike koji mogu imati nepovoljne učinke na uspješnost zajmova procjenjuje:

- (a) kreditni rizik pojedinačnih projekata skupnog financiranja odabranih za portfelj ulagatelja;
- (b) kreditni rizik na razini portfelja ulagatelja; i
- (c) kreditnu sposobnost vlasnikâ projekata odabranih za portfelj ulagatelja provjeravanjem izgleda da će vlasnici projekata ispunjavati svoje obveze u okviru zajma.

Pružatelj usluga skupnog financiranja ulagatelju dostavlja i opis metode koja je upotrijebljena za procjene iz drugog podstavka točaka (a), (b) i (c).

3. Kada pružatelj usluga skupnog financiranja nudi upravljanje portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi, on mora voditi evidenciju o mandatu koji mu je dan i o svakom zajmu u pojedinačnom portfelju. Pružatelj usluga skupnog financiranja mora na trajnom mediju voditi evidenciju o mandatu i o svakom zajmu najmanje tri godine nakon njegova datuma dospijeca.

4. Pružatelj usluga skupnog financiranja kontinuirano i na zahtjev ulagatelja stavlja na raspolaganje elektroničkim putem najmanje sljedeće informacije o svakom pojedinačnom portfelju:

- (a) popis pojedinačnih zajmova od kojih se portfelj sastoji;
- (b) ponderiranu prosječnu godišnju kamatnu stopu na zajmove iz portfelja;
- (c) raspodjelu zajmova prema kategoriji rizika, u postotcima i apsolutnim iznosima;
- (d) ključne informacije za svaki zajam iz portfelja, uključujući barem kamatnu stopu, ili drugu naknadu ulagatelju, datum dospjeća, kategoriju rizika, raspored za otplatu glavnice i plaćanje kamata te pridržavanje vlasnika projekta tog rasporeda obročnog plaćanja;
- (e) mjere za smanjenje rizika za svaki zajam iz portfelja, uključujući davatelje kolaterala ili jamce ili druge vrste jamstava;
- (f) informacije o svakom neispunjavanju obveza vlasnika projekta po ugovorima o zajmu u posljednjih pet godina;
- (g) sve naknade koje je u vezi sa zajmom platio ulagatelj, pružatelj usluga skupnog financiranja ili vlasnik projekta;
- (h) ako je pružatelj usluga skupnog financiranja proveo vrednovanje zajma:
 - i. najnovije vrednovanje;
 - ii. datum vrednovanja;
 - iii. objašnjenje zašto je pružatelj usluga skupnog financiranja proveo vrednovanje; i
 - iv. vjeran opis vjerojatnog stvarnog povrata, uzimajući u obzir naknade i stope neispunjavanja obveza.

5. Kada je pružatelj usluga skupnog financiranja za svoju aktivnost povezanu s upravljanjem portfeljem zajmova na pojedinačnoj uspostavio fond za nepredviđene izdatke i upravlja njime, on ulagateljima dostavlja sljedeće informacije:

- (a) upozorenje o rizicima u kojem se navodi: „Fond za nepredviđene izdatke koji nudimo ne osigurava Vam pravo na isplatu pa je moguće da čak ni u slučaju gubitka nećete primiti isplatu. Operater fonda za nepredviđene izdatke ima apsolutno diskrecijsko pravo u pogledu iznosa koji se može isplatiti, a to uključuje i neizvršavanje nikakve isplate. Ulagatelji se stoga ne bi trebali pouzdati u moguće isplate iz fonda za nepredviđene izdatke prilikom razmatranja hoće li ući u ulaganje odnosno koliko će uložiti.”;
- (b) opis politike fonda za nepredviđene izdatke, koji uključuje:
 - i. objašnjenje o izvoru novca uplaćenog u fond;
 - ii. objašnjenje o načinu upravljanja fondom;
 - iii. objašnjenje o tome kome novac pripada;
 - iv. aspekte koje operater fonda za nepredviđene izdatke uzima u obzir pri odlučivanju hoće li iskoristiti svoje diskrecijsko pravo u odnosu na isplate iz fonda te na koji način, uključujući:
 - ima li fond dovoljno novca za isplatu; te
 - da operater fonda za nepredviđene izdatke u svakom slučaju ima apsolutno diskrecijsko pravo da ne izvrši isplatu odnosno da odluči o iznosu isplate;
 - v. objašnjenje o procesu razmatranja hoće li se izvršiti isplata iz fonda na temelju diskrecijske odluke; i
 - vi. opis načina na koji će se postupati s novcem uplaćenim u fond u slučaju nesolventnosti operatera fonda za nepredviđene izdatke.

6. Pružatelj usluga skupnog financiranja koji je uspostavio fond za nepredviđene izdatke i upravlja njime kako je navedeno u stavku 5. javnosti svaka tri mjeseca dostavlja sljedeće informacije o uspješnosti fonda:

- (a) veličinu fonda za nepredviđene izdatke u usporedbi s ukupnim nenamirenim iznosima u vezi sa zajmovima koji su relevantni za fond za nepredviđene izdatke; i
- (b) omjer između isplata izvršenih iz fonda za nepredviđene izdatke i ukupnih nenamirenih iznosa u vezi sa zajmovima koji su relevantni za fond za nepredviđene izdatke.

7. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja:
- (a) elemenata, među ostalim formata, koji se moraju uključiti u opis metode iz stavka 2. trećeg podstavka;
 - (b) informacija iz stavka 4.; i
 - (c) politika, postupaka i organizacijskih aranžmana koje pružatelji usluga skupnog financiranja moraju uspostaviti u pogledu svakog fonda za nepredviđene izdatke koji bi mogli ponuditi kako je navedeno u stavcima 5. i 6.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. studenoga 2021.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 7.

Rješavanje pritužbi

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja moraju imati uspostavljene djelotvorne i transparentne postupke za brzo, pravedno i dosljedno rješavanje pritužbi koje prime od klijenata te objavljivati opise tih postupaka.
2. Pružatelji usluga skupnog financiranja osiguravaju da klijenti mogu besplatno podnijeti pritužbe protiv njih.
3. Pružatelji usluga skupnog financiranja izrađuju standardni predložak za pritužbe i stavljaju ga na raspolaganje klijentima te vode evidenciju o svim zaprimljenim pritužbama i poduzetim mjerama.
4. Pružatelji usluga skupnog financiranja pravodobno i pravedno istražuju sve pritužbe te u razumnom roku obavješćuju podnositelja pritužbe o ishodu.
5. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja zahtjeva, standardnih formata i postupaka za rješavanje pritužbi.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. studenoga 2021.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 8.

Sukob interesa

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja ne smiju imati nikakav udjel u bilo kojoj ponudi za skupno financiranje na svojim platformama za skupno financiranje.
2. Pružatelji usluga skupnog financiranja ne smiju kao vlasnike projekata u vezi s uslugama skupnog financiranja koje se nude na njihovoj platformi za skupno financiranje prihvatiti:
 - (a) vlastite imatelje udjela koji imaju najmanje 20 % kapitala društva ili prava glasa;
 - (b) vlastite rukovoditelje ili zaposlenike;
 - (c) svaku fizičku ili pravnu osobu povezanu s tim imateljima udjela, rukovoditeljima ili zaposlenicima putem kontrole, kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 35. podtočki (b) Direktive 2014/65/EU.

Pružatelji usluga skupnog financiranja koji kao ulagatelje u projekte skupnog financiranja koji se nude na njihovim platformama za skupno financiranje prihvaćaju bilo koje od osoba iz prvog podstavka točaka (a), (b) i (c) na svojim internetskim stranicama u cijelosti obznanjaju da prihvaćaju te osobe kao ulagatelje, uključujući informacije o specifičnim projektima skupnog financiranja u koje je uloženo, te osiguravaju da se takva ulaganja provode pod jednakim uvjetima kao ulaganja drugih ulagatelja i da te osobe ne uživaju povlašteni tretman ni povlašteni pristup informacijama.

3. Pružatelji usluga skupnog financiranja moraju uspostaviti i primjenjivati djelotvorna interna pravila za sprečavanje sukoba interesa.

4. Pružatelji usluga skupnog financiranja moraju poduzimati sve primjerene korake za sprečavanje, utvrđivanje i obznajivanje sukoba interesa između samih pružatelja usluga skupnog financiranja, njihovih imatelja udjela, njihovih rukovoditelja ili zaposlenika ili svake fizičke ili pravne osobe povezane s njima putem kontrole, kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 35. podtočki (b) Direktive 2014/65/EU, i njihovih klijenata ili između klijenata međusobno, te za upravljanje takvim sukobima interesa.

5. Pružatelji usluga skupnog financiranja svojim klijentima obznajuju općeniti karakter i izvor sukoba interesa te korake poduzete radi njegova ublažavanja.

Takva objava provodi se na istaknutom mjestu na internetskim stranicama pružatelja usluga skupnog financiranja.

6. Objava iz stavka 5. mora:

(a) se provesti na trajnom mediju;

(b) biti dovoljno detaljna, vodeći računa o vrsti svakog klijenta, kako bi se svakom klijentu omogućilo da donese informiranu odluku u vezi s uslugom u kontekstu koje se javlja sukob interesa.

7. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja:

(a) zahtjevâ u pogledu uspostave ili primjene internih pravila iz stavka 3.;

(b) korakâ iz stavka 4.;

(c) aranžmanâ za objavu iz stavaka 5. i 6.

Pri izradi tog nacrta regulatornih tehničkih standarda ESMA uzima u obzir prirodu, opseg i složenost usluga skupnog financiranja koje pruža pružatelj usluga skupnog financiranja.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. studenoga 2021.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 9.

Izdvajanje

1. Kada obavljanje operativnih funkcija povjeravaju trećoj strani, pružatelji usluga skupnog financiranja poduzimaju sve razumne korake kako bi se izbjegao dodatan operativni rizik.

2. Izdvajanjem operativnih funkcija iz stavka 1. ne smiju se narušavati kvaliteta interne kontrole pružatelja usluga skupnog financiranja ni mogućnost nadležnog tijela da prati usklađenost pružatelja usluga skupnog financiranja s ovom Uredbom.

3. Pružatelji usluga skupnog financiranja ostaju u potpunosti odgovorni za usklađenost s ovom Uredbom u vezi s izdvojenim aktivnostima.

Članak 10.

Pružanje usluga pohrane imovine i platnih usluga

1. Kada se pružaju usluge pohrane imovine i platne usluge, pružatelji usluga skupnog financiranja obavješćuju svoje klijente o svim sljedećim elementima:

(a) prirodi i uvjetima tih usluga, što uključuje upućivanja na primjenjivo nacionalno pravo;

(b) pružaju li te usluge oni sami izravno ili se te usluge pružaju putem treće strane.

2. Kada pružatelji usluga skupnog financiranja izvršavaju platne transakcije povezane s prenosivim vrijednosnim papirima i instrumentima dopuštenima za potrebe skupnog financiranja, oni deponiraju sredstva pri:

(a) središnjoj banci; ili

(b) kreditnoj instituciji koja ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2013/36/EU.

3. Prenosivi vrijednosni papiri ili instrumenti dopušteni za potrebe skupnog financiranja koji se nude na platformi za skupno financiranje te mogu biti evidentirani na računu financijskih instrumenata otvorenom u ime ulagatelja ili mogu biti fizički dostavljeni pružatelju usluga skrbništva pohranjuju se u skrbništvo pružatelja usluga skupnog financiranja ili treće strane. Subjekt koji pruža usluge skrbništva mora imati odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2013/36/EU ili 2014/65/EU.
4. Pružatelj usluga skupnog financiranja može sam ili putem treće strane pružati platne usluge pod uvjetom da je on sam ili treća strana pružatelj platnih usluga u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366.
5. Kada pružatelj usluga skupnog financiranja ne pruža platne usluge u vezi s uslugama skupnog financiranja ni sam ni putem treće strane, taj pružatelj usluga skupnog financiranja uspostavlja i održava aranžmane radi osiguravanja da vlasnici projekata prihvaćaju financiranje projekata skupnog financiranja ili bilo koje drugo plaćanje samo putem pružatelja platnih usluga u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366.

Članak 11.

Bonitetni zahtjevi

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja u svakom trenutku imaju uspostavljenu bonitetnu zaštitu koja je jednaka barem višem od sljedećih iznosa:
 - (a) 25 000 EUR; i
 - (b) četvrtini fiksnih općih troškova prethodne godine, revidiranih na godišnjoj razini, koji obuhvaćaju trošak servisiranja zajmova tijekom tri mjeseca ako pružatelj usluga skupnog financiranja također omogućuje odobravanje zajmova.
2. Bonitetna zaštita iz stavka 1. ovog članka ima jedan od sljedećih oblika:
 - (a) vlastita sredstva, koja se sastoje od stavki redovnog osnovnog kapitala iz članaka od 26. do 30. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾ nakon odbitaka na temelju članka 36. te uredbe u cijelosti, bez primjene pragova izuzeća na temelju članaka 46. i 48. te uredbe;
 - (b) polica osiguranja koja obuhvaća područja Unije na kojima se ponude za skupno financiranje aktivno stavljaju na tržište ili usporedivo jamstvo; ili
 - (c) kombinacija točaka (a) i (b).
3. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se na pružatelje usluga skupnog financiranja koji su društva podložna, na pojedinačnoj osnovi ili na temelju njihova konsolidiranog položaja, glavi III. dijelu trećem Uredbe (EU) br. 575/2013 ili Uredbi (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²¹⁾.
4. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se na pružatelje usluga skupnog financiranja koji su društva koja podliježu člancima 4. i 5. Direktive 2009/110/EZ ili člancima od 7. do 9. Direktive (EU) 2015/2366.
5. Ako pružatelj usluga skupnog financiranja posluje kraće od 12 mjeseci, može se koristiti poslovnim procjenama budućeg poslovanja pri izračunu fiksnih općih troškova, pod uvjetom da se počne koristiti povijesnim podatcima čim oni postanu raspoloživi.
6. Polica osiguranja iz stavka 2. točke (b) ima barem sve sljedeće značajke:
 - (a) početno trajanje od najmanje godine dana;
 - (b) rok za njezino otkazivanje iznosi najmanje 90 dana;
 - (c) ugovorena je kod društva koje ima odobrenje za obavljanje poslova osiguranja, u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom;
 - (d) pruža je treći subjekt.

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽²¹⁾ Uredba (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 575/2013, (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 806/2014 (SL L 314, 5.12.2019., str. 1.).

7. Polica osiguranja iz stavka 2. točke (b) obuhvaća pokriće sljedećih rizika bez ograničavanja na te rizike:
- (a) gubitak dokumenata;
 - (b) pogrešna prikazivanja ili obmanjujuće izjave;
 - (c) postupanja, pogreške ili propusti koji uzrokuju kršenje:
 - i. pravnih i regulatornih obveza;
 - ii. dužnosti postupanja pažnjom dobrog stručnjaka prema klijentima;
 - iii. obveza povjerljivosti;
 - (d) neispunjavanje obveze uspostave, provedbe i održavanja odgovarajućih postupaka za sprečavanje sukoba interesa;
 - (e) gubici koji proizlaze iz prekida poslovanja, kvara sustava ili upravljanja procesima;
 - (f) krajnja nepažnja pri provedbi vrednovanja imovine ili utvrđivanju cijena zajmova i procjeni kreditne sposobnosti, kada je to primjenjivo na poslovni model.
8. Za potrebe stavka 1. točke (b) pružatelji usluga skupnog financiranja izračunavaju svoje fiksne opće troškove za prethodnu godinu koristeći se brojkama koje proizlaze iz primjenjivog računovodstvenog okvira, oduzimanjem sljedećih stavki od ukupnih rashoda nakon raspodjele dobiti imateljima udjela u svojem najnovijem revidiranom godišnjem financijskom izvještaju ili, ako revidirani financijski izvještaj nije dostupan, u godišnjem financijskom izvještaju koji su potvrdila nacionalna nadzorna tijela:
- (a) bonusa i ostalih primitaka od rada osoblja, u mjeri u kojoj ovise o neto dobiti pružatelja usluga skupnog financiranja u dotičnoj godini;
 - (b) udjelâ zaposlenika, direktora i partnera u dobiti;
 - (c) druge raspodjele dobiti i drugih varijabilnih primitaka od rada, u mjeri u kojoj su u cijelosti diskrecijski;
 - (d) obveza po dijeljenim provizijama i naknadama koje su izravno povezane s potraživanjima od provizija i naknada, koje su uključene u ukupni prihod, i kada plaćanje obveza po provizijama i naknadama ovisi o stvarnom primitku potraživanja od provizija i naknada; i
 - (e) jednokratnih rashoda zbog neuobičajenih aktivnosti.
9. Kada su treće strane u ime pružatelja usluga skupnog financiranja uzrokovale nastanak fiksnih troškova, a ti fiksni troškovi nisu već uključeni u ukupne rashode iz stavka 8., pružatelji usluga skupnog financiranja poduzimaju jednu od sljedećih mjera:
- (a) ako je dostupna raščlamba troškova tih trećih strana, određuju iznos fiksnih troškova koje su u njihovo ime uzrokovale te treće strane i taj iznos dodaju izračunu troškova koji proizlazi iz stavka 8.;
 - (b) ako raščlamba troškova tih trećih strana nije dostupna, određuju iznos nastalih troškova koje su u njihovo ime uzrokovale te treće strane u skladu s poslovnim planovima pružatelja usluga skupnog financiranja i taj iznos dodaju izračunu troškova koji proizlazi iz stavka 8.

POGLAVLJE III.

Odobrenje za rad pružatelja usluga skupnog financiranja I nadzor nad njima

Članak 12.

Odobrenje za rad kao pružatelj usluga skupnog financiranja

1. Pravna osoba koja namjerava pružati usluge skupnog financiranja podnosi zahtjev za odobrenje za rad kao pružatelj usluga skupnog financiranja nadležnom tijelu države članice u kojoj ima poslovni nastan.
2. Zahtjev iz stavka 1. mora sadržavati sve elemente navedene u nastavku:
 - (a) naziv (uključujući registrirani naziv i svaku tvrtku kojom će se koristiti) potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja, internetsku adresu internetskih stranica kojima upravlja taj pružatelj usluga i njegovu fizičku adresu;

- (b) pravni oblik potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
- (c) statut potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
- (d) poslovni plan u kojem se navode vrste usluga skupnog financiranja koje potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja namjerava pružati i platforma za skupno financiranje kojom namjerava upravljati, uključujući mjesto na kojem se i način na koji se ponude za skupno financiranje trebaju stavljati na tržište;
- (e) opis aranžmana za upravljanje i mehanizama unutarnje kontrole potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom, među ostalim postupci upravljanja rizicima i računovodstveni postupci;
- (f) opis sustavâ, resursa i postupaka za kontrolu i zaštitu sustava za obradu podataka potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
- (g) opis operativnih rizika potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
- (h) opis bonitetne zaštite potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja u skladu s člankom 11.;
- (i) dokaz da potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja ispunjava uvjete u pogledu bonitetne zaštite u skladu s člankom 11.;
- (j) opis plana kontinuiteta poslovanja potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja kojim se, uzimajući u obzir prirodu, opseg i složenost usluga skupnog financiranja koje potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja namjerava pružati, utvrđuju mjere i postupci kojima se osigurava kontinuitet pružanja ključnih usluga povezanih s postojećim ulaganjima i uredno ispunjavanje sporazumâ između potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja i njegovih klijenata u slučaju prestanka poslovanja potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja;
- (k) identitet fizičkih osoba odgovornih za upravljanje potencijalnim pružateljem usluga skupnog financiranja;
- (l) dokaz da fizičke osobe iz točke (k) uživaju dobar ugled i posjeduju dovoljno znanja, vještina i iskustva za upravljanje potencijalnim pružateljem usluga skupnog financiranja;
- (m) opis internih pravila potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja kako bi se spriječile osobe iz članka 8. stavka 2. prvog podstavka da sudjeluju kao vlasnici projekata u uslugama skupnog financiranja koje nudi potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja;
- (n) opis aranžmana potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja koji se odnose na izdvajanje;
- (o) opis postupaka potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja za rješavanje pritužbi klijenata;
- (p) potvrda o tome namjerava li potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja platne usluge pružati sam ili putem treće strane u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 odnosno putem aranžmana u skladu s člankom 10. stavkom 5. ove Uredbe;
- (q) opis postupaka pružatelja usluga skupnog financiranja za provjeru potpunosti, točnosti i jasnoće informacija sadržanih u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju;
- (r) opis postupaka potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja u vezi s ograničenjima za ulaganja nesofisticiranih ulagatelja iz članka 21. stavka 7.

3. Za potrebe stavka 2. točke (l) potencijalni pružatelji usluga skupnog financiranja dostavljaju sljedeće dokaze:

- (a) uvjerenje da se ne nalaze u kaznenoj evidenciji zbog kršenja nacionalnih pravila u području trgovačkog prava, stečajnog prava, prava financijskih usluga, sprečavanja pranja novca, prijevara ili obveza u pogledu profesionalne odgovornosti za sve fizičke osobe koje sudjeluju u upravljanju potencijalnim pružateljem usluga skupnog financiranja i za imatelje udjela koji imaju najmanje 20 % kapitala društva ili prava glasa;
- (b) dokaz da fizičke osobe koje sudjeluju u upravljanju potencijalnim pružateljem usluga skupnog financiranja kolektivno posjeduju dovoljno znanja, vještina i iskustva za upravljanje potencijalnim pružateljem usluga skupnog financiranja i da se od tih fizičkih osoba zahtijeva da obavljaju svojih dužnosti posvete dovoljno vremena.

4. Nadležno tijelo u roku od 25 radnih dana od primitka zahtjeva iz stavka 1. procjenjuje je li zahtjev potpun tako što provjerava jesu li podnesene informacije navedene u stavku 2. Ako zahtjev nije potpun, nadležno tijelo utvrđuje rok do kojeg potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja mora dostaviti informacije koje nedostaju.
5. Ako je zahtjev iz stavka 1. nepotpun i nakon isteka roka iz stavka 4., nadležno tijelo može odbiti preispitati zahtjev te u slučaju takvog odbijanja vraća podnesene dokumente potencijalnom pružatelju usluga skupnog financiranja.
6. Ako je zahtjev iz stavka 1. potpun, nadležno tijelo o tome odmah obavješćuje potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja.
7. Prije donošenja odluke o izdavanju ili odbijanju izdavanja odobrenja za rad kao pružatelja usluga skupnog financiranja nadležno tijelo savjetuje se s nadležnim tijelom druge države članice u sljedećim slučajevima:
 - (a) potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja je društvo kći pružatelja usluga skupnog financiranja koji ima odobrenje za rad u toj drugoj državi članici;
 - (b) potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja je društvo kći matičnog društva pružatelja usluga skupnog financiranja koji ima odobrenje za rad u toj drugoj državi članici; ili
 - (c) potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja pod kontrolom je istih fizičkih ili pravnih osoba koje kontroliraju pružatelja usluga skupnog financiranja koji ima odobrenje za rad u toj drugoj državi članici.
8. Nadležno tijelo u roku od tri mjeseca od datuma primitka potpunog zahtjeva procjenjuje usklađenost potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i donosi detaljno obrazloženu odluku o izdavanju ili odbijanju izdavanja odobrenja za rad kao pružatelja usluga skupnog financiranja. Pri toj se procjeni uzimaju u obzir priroda, opseg i složenost usluga skupnog financiranja koje potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja namjerava pružati. Nadležno tijelo može uskratiti odobrenje za rad ako postoje objektivni i očiti razlozi za pretpostavku da bi upravljačko tijelo potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja moglo predstavljati prijetnju njegovu djelotvornom, dobrom i razboritom upravljanju i kontinuitetu poslovanja te odgovarajućem uvažavanju interesa njegovih klijenata i integritetu tržišta.
9. Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u o svim odobrenjima za rad izdanima u skladu s ovim člankom. ESMA u skladu s člankom 14. dodaje informacije o uspješnim zahtjevima za odobrenje za rad u registar pružatelja usluga skupnog financiranja koji imaju odobrenje za rad. ESMA može zatražiti informacije kako bi osigurala da nadležna tijela na dosljedan način izdaju odobrenja za rad u skladu s ovim člankom.
10. Nadležno tijelo obavješćuje potencijalnog pružatelja usluga skupnog financiranja o svojoj odluci u roku od tri radna dana od datuma donošenja te odluke.
11. Pružatelj usluga skupnog financiranja koji ima odobrenje za rad u skladu s ovim člankom u svakom trenutku mora ispunjavati uvjete za svoje odobrenje za rad.
12. Države članice ne zahtijevaju da pružatelji usluga skupnog financiranja koji pružaju prekogranične usluge skupnog financiranja moraju biti fizički prisutni na državnom području države članice koja nije država članica u kojoj ti pružatelji usluga skupnog financiranja imaju odobrenje za rad.
13. Pružatelji usluga skupnog financiranja koji imaju odobrenje za rad u skladu s ovom Uredbom mogu obavljati i aktivnosti koje nisu obuhvaćene odobrenjem za rad iz ovog članka u skladu s odgovarajućim primjenjivim pravom Unije ili odgovarajućim primjenjivim nacionalnim pravom.
14. Ako subjekt koji ima odobrenje za rad na temelju Direktive 2009/110/EZ, 2013/36/EU, 2014/65/EU ili (EU) 2015/2366, ili na temelju nacionalnog prava koje je bilo primjenjivo na usluge skupnog financiranja prije stupanja na snagu ove Uredbe, podnese zahtjev za odobrenje za rad kao pružatelj usluga skupnog financiranja u skladu s ovom Uredbom, nadležno tijelo ne smije zahtijevati da taj subjekt dostavi informacije ili dokumente koje je već dostavio prilikom podnošenja zahtjeva za odobrenje za rad na temelju tih direktiva ili nacionalnog prava, pod uvjetom da su te informacije ili ti dokumenti i dalje ažurni te dostupni nadležnom tijelu.
15. Ako potencijalni pružatelj usluga skupnog financiranja također želi podnijeti zahtjev za pružanje platnih usluga, ali samo u vezi s pružanjem usluga skupnog financiranja te u mjeri u kojoj su nadležna tijela odgovorna i za odobrenje za rad u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366, nadležna tijela zahtijevaju da se informacije i dokumenti koji se moraju dostaviti u okviru svakog zahtjeva podnesu samo jedanput.
16. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja:
 - (a) zahtjevâ i aranžmanâ za zahtjev iz stavka 1., što uključuje standardne obrasce, predloške i postupke za podnošenje zahtjeva za odobrenje za rad; i

(b) mjera i postupaka za plan kontinuiteta poslovanja iz stavka 2. točke (j).

Pri izradi tog nacrtu regulatornih tehničkih standarda ESMA uzima u obzir prirodu, opseg i složenost usluga skupnog financiranja koje pruža pružatelj usluga skupnog financiranja.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. studenoga 2021.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 13.

Opseg odobrenja za rad

1. Nadležna tijela koja su izdala odobrenje za rad o kojem je obaviješteno u skladu s člankom 12. stavkom 10. osiguravaju da su u takvom odobrenju za rad navedene usluge skupnog financiranja za čije pružanje pružatelj usluga skupnog financiranja ima odobrenje.
2. Pružatelj usluga skupnog financiranja koji traži odobrenje za proširenje svojeg poslovanja na dodatne usluge skupnog financiranja koje nisu bile predviđene u trenutku izdavanja odobrenja za rad u skladu s člankom 12. nadležnim tijelima koja su mu izdala odobrenje za rad u skladu s člankom 12. podnosi zahtjev za proširenje svojeg odobrenja za rad dopunjavanjem i ažuriranjem informacija iz članka 12. stavka 2. Zahtjev za proširenje obrađuje se u skladu s člankom 12. stavcima od 4. do 11.

Članak 14.

Registar pružatelja usluga skupnog financiranja

1. ESMA uspostavlja registar svih pružatelja usluga skupnog financiranja. Taj registar javno je dostupan na njezinim internetskim stranicama i redovito se ažurira.
2. Registar iz stavka 1. mora sadržavati sljedeće podatke:
 - (a) naziv, pravni oblik i, kada je to primjenjivo, identifikacijsku oznaku pravnog subjekta pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (b) registrirani naziv, fizičku adresu i adresu internetskih stranica platforme za skupno financiranje kojom upravlja pružatelj usluga skupnog financiranja;
 - (c) naziv i adresu nadležnog tijela koje je izdalo odobrenje za rad te njegove podatke za kontakt;
 - (d) informacije o usluzi skupnog financiranja za čije pružanje pružatelj usluga skupnog financiranja ima odobrenje;
 - (e) popis država članica u koje je pružatelj usluga skupnog financiranja dostavio obavijest o svojoj namjeri pružanja usluga skupnog financiranja u skladu s člankom 18.;
 - (f) sve ostale usluge koje pruža pružatelj usluga skupnog financiranja, a koje nisu obuhvaćene ovom Uredbom, uz upućivanje na odgovarajuće pravo Unije ili odgovarajuće nacionalno pravo;
 - (g) sve sankcije izrečene pružatelju usluga skupnog financiranja ili njegovim rukovoditeljima.
3. Svako oduzimanje odobrenja za rad pružatelju usluga skupnog financiranja u skladu s člankom 17. objavljuje se i ostaje objavljeno u registru tijekom pet godina.

Članak 15.

Nadzor

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja pružaju svoje usluge pod nadzorom nadležnih tijela koja su izdala odobrenje za rad.
2. Dotično nadležno tijelo procjenjuje usklađenost pružatelja usluga skupnog financiranja s obvezama predviđenima u ovoj Uredbi. Ono određuje učestalost i temeljitost te procjene uzimajući u obzir prirodu, opseg i složenost aktivnosti pružatelja usluga skupnog financiranja. Za potrebe tog ocjenjivanja dotično nadležno tijelo može pružatelja usluga skupnog financiranja podvrgnuti izravnom nadzoru.
3. Pružatelji usluga skupnog financiranja bez nepotrebne odgode obavješćuju dotično nadležno tijelo o svim bitnim promjenama uvjeta za odobrenje za rad te mu na zahtjev dostavljaju informacije potrebne za procjenu njihove usklađenosti s ovom Uredbom.

Članak 16.

Izvrješćivanje koje provode pružatelji usluga skupnog financiranja

1. Pružatelj usluga skupnog financiranja svake godine i na povjerljivoj osnovi dostavlja popis projekata financiranih putem njegove platforme za skupno financiranje nadležnom tijelu koje mu je izdalo odobrenje za rad, pri čemu za svaki projekt navodi:

- (a) vlasnika projekta i prikupljeni iznos;
- (b) izdani instrument, kako je definiran u članku 2. stavku 1. točkama (b), (m) i (n);
- (c) zbirne informacije o ulagateljima i uloženim iznosima raščlanjene prema fiskalnoj rezidentnosti ulagatelja, razlikujući pritom sofisticirane i nesofisticirane ulagatelje.

2. Nadležna tijela informacije iz stavka 1. dostavljaju ESMA-i u anonimiziranom obliku u roku od mjesec dana od datuma primitka tih informacija. ESMA izrađuje zbirne godišnje statističke podatke o tržištu skupnog financiranja u Uniji i objavljuje ih na svojim internetskim stranicama.

3. ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda radi utvrđivanja standardâ i formatâ podataka, predložaka i postupaka u vezi s informacijama o kojima se mora izvrješćivati u skladu s ovim člankom.

ESMA taj nacrt provedbenih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. studenoga 2021.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 17.

Oduzimanje odobrenja za rad

1. Nadležna tijela koja su izdala odobrenje za rad imaju ovlast oduzeti odobrenje za rad u bilo kojoj od sljedećih situacija kada pružatelj usluga skupnog financiranja:

- (a) nije upotrijebio svoje odobrenje za rad u roku od 18 mjeseci od datuma izdavanja odobrenja;
- (b) izričito se odrekao odobrenja za rad;
- (c) nije pružao usluge skupnog financiranja tijekom devet uzastopnih mjeseci i osim toga više ne sudjeluje u ispunjavanju postojećih ugovora koji su rezultat prvotnog povezivanja interesa za financiranje poduzetničkih projekata upotrebom njegove platforme za skupno financiranje;
- (d) dobio je odobrenje za rad na nepropisan način, među ostalim na temelju lažnih izjava u svojem zahtjevu za odobrenje za rad;
- (e) više ne ispunjava uvjete na temelju kojih je izdano odobrenje za rad;
- (f) ozbiljno je prekršio ovu Uredbu.

Nadležna tijela koja su izdala odobrenje za rad također imaju ovlast oduzeti odobrenje za rad u bilo kojoj od sljedećih situacija:

- (a) kada je pružatelj usluga skupnog financiranja također pružatelj platnih usluga u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 i povrijedio je ili su njegovi rukovoditelji, zaposlenici ili treće strane koje djeluju u njegovo ime povrijedili nacionalno pravo kojim se provodi Direktiva (EU) 2015/849 u pogledu pranja novca ili financiranja terorizma; ili
- (b) kada je pružatelj usluga skupnog financiranja ili treća strana koja djeluje u njegovo ime izgubio(-la) odobrenje za pružanje platnih usluga u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 ili investicijskih usluga u skladu s Direktivom 2014/65/EU i taj pružatelj usluga skupnog financiranja ili ta treća strana nije ispravio(-la) stanje u roku od 40 kalendarskih dana.

2. Ako nadležno tijelo u državi članici oduzme odobrenje za rad, nadležno tijelo imenovano jedinstvenom kontaktnom točkom u toj državi članici u skladu s člankom 29. stavkom 2. o tome bez odgode obavješćuje ESMA-u i nadležna tijela drugih država članica u kojima pružatelj usluga skupnog financiranja pruža usluge skupnog financiranja u skladu s člankom 18. ESMA obavijest o oduzimanju odobrenja za rad unosi u registar iz članka 14.

3. Prije donošenja odluke o oduzimanju odobrenja za rad nadležno tijelo koje je izdalo odobrenje za rad savjetuje se s nadležnim tijelom druge države članice u slučajevima kada je pružatelj usluga skupnog financiranja:

- (a) društvo kći pružatelja usluga skupnog financiranja koji ima odobrenje za rad u toj drugoj državi članici;

- (b) društvo kći matičnog društva pružatelja usluga skupnog financiranja koji ima odobrenje za rad u toj drugoj državi članici; ili
- (c) pod kontrolom istih fizičkih ili pravnih osoba koje kontroliraju pružatelja usluga skupnog financiranja koji ima odobrenje za rad u toj drugoj državi članici.

Članak 18.

Prekogranično pružanje usluga skupnog financiranja

1. Ako pružatelj usluga skupnog financiranja koji ima odobrenje za rad u skladu s člankom 12. namjerava pružiti usluge skupnog financiranja u državi članici koja nije država članica čije mu je nadležno tijelo izdalo odobrenje za rad u skladu s člankom 12., on nadležnom tijelu koje je jedinstvenom kontaktnom točkom u skladu s člankom 29. stavkom 2. imenovala država članica u kojoj je izdano odobrenje za rad dostavlja sljedeće informacije:

- (a) popis država članice u kojima pružatelj usluga skupnog financiranja namjerava pružiti usluge skupnog financiranja;
- (b) identitet fizičkih i pravnih osoba odgovornih za pružanje usluga skupnog financiranja u tim državama članicama;
- (c) datum kada pružatelj usluga skupnog financiranja namjerava početi pružiti usluge skupnog financiranja;
- (d) popis svih ostalih aktivnosti koje pružatelj usluga skupnog financiranja obavlja, a koje nisu obuhvaćene ovom Uredbom.

2. Jedinstvena kontaktna točka države članice u kojoj je izdano odobrenje za rad u roku od 10 radnih dana od primitka informacija iz stavka 1. ovog članka dostavlja te informacije nadležnim tijelima država članica u kojima pružatelj usluga skupnog financiranja namjerava pružiti usluge skupnog financiranja kako su navedene u stavku 1. ovog članka i ESMA-i. ESMA te informacije unosi u registar iz članka 14.

3. Jedinstvena kontaktna točka države članice u kojoj je izdano odobrenje za rad zatim bez odgode obavješćuje pružatelja usluga skupnog financiranja o dostavi informacija iz stavka 2.

4. Pružatelj usluga skupnog financiranja može početi pružiti usluge skupnog financiranja u državi članici koja nije država članica čije mu je nadležno tijelo izdalo odobrenje za rad od datuma primitka obavijesti iz stavka 3. ili najkasnije 15 kalendarskih dana nakon dostavljanja informacija iz stavka 1.

POGLAVLJE IV.

Zaštita ulagatelja

Članak 19.

Informacije za klijente

1. Sve informacije, uključujući promidžbene sadržaje kako su navedeni u članku 27., koje pružatelji usluga skupnog financiranja dostavljaju klijentima o sebi, troškovima, financijskim rizicima i naknadama povezanim s uslugama skupnog financiranja ili ulaganjima, o kriterijima za odabir projekata skupnog financiranja, te o prirodi usluga skupnog financiranja i s njima povezanim rizicima, moraju biti poštene, jasne i neobmanjujuće.

2. Pružatelji usluga skupnog financiranja obavješćuju svoje klijente da njihove usluge skupnog financiranja nisu obuhvaćene sustavom osiguranja depozita uspostavljenim u skladu s Direktivom 2014/49/EU i da prenosivi vrijednosni papiri ili instrumenti dopušteni za potrebe skupnog financiranja, koji su stečeni putem njihove platforme za skupno financiranje nisu obuhvaćeni sustavom za naknadu štete ulagateljima uspostavljenim u skladu s Direktivom 97/9/EZ.

3. Pružatelji usluga skupnog financiranja obavješćuju svoje klijente o razdoblju razmatranja za nesofisticirane ulagatelje iz članka 22. Kada se daje ponuda za skupno financiranje, pružatelj usluga skupnog financiranja navodi te informacije na istaknutom mjestu medija, među ostalim u svakoj mobilnoj aplikaciji i na svakoj internetskoj stranici na kojoj se takva ponuda daje.

4. Sve informacije koje se moraju pružiti u skladu sa stavkom 1. dostavljaju se klijentima kada je to primjereno, a svakako prije sklapanja transakcije skupnog financiranja.

5. Informacije iz stavaka 1., 2. i 6. stavljaju se na raspolaganje svim klijentima u jasno vidljivom i lako dostupnom dijelu internetskih stranica platforme za skupno financiranje na nediskriminirajući način.

6. Ako pružatelji usluga skupnog financiranja na svojoj platformi za skupno financiranje primjenjuju procjene kreditne sposobnosti na projekte skupnog financiranja ili predlažu utvrđivanje cijena ponuda za skupno financiranje, moraju objaviti opis metode upotrijebljene za izračun tih procjena kreditne sposobnosti ili tih cijena. Ako se izračun temelji na nerevidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji, to se mora jasno navesti u opisu metode.

7. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja:

- (a) elemenata, uključujući format, koje se mora uključiti u opis metode iz stavka 6.;
- (b) informacija i čimbenika koje pružatelji usluga skupnog financiranja moraju uzeti u obzir pri provedbi procjene kreditnog rizika iz članka 4. stavka 4. točaka (a) i (b) te provedbi vrednovanja zajma iz članka 4. stavka 4. točke (e);
- (c) čimbenika koje pružatelj usluga skupnog financiranja mora uzeti u obzir pri osiguravanju da je cijena zajma koji se omogućuje poštena i primjerena, kako je navedeno u članku 4. stavku 4. točki (d);
- (d) minimalnog sadržaja i upravljanja u vezi s politikama i postupcima koji se zahtijevaju u skladu s ovim člankom te u vezi s okvirom za upravljanje rizicima iz članka 4. stavka 4. točke (f).

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. svibnja 2022.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 20.

Objava stope neispunjavanja obveza

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja koji pružaju usluge skupnog financiranja koje se sastoje od omogućivanja odobravanja zajmova moraju:

- (a) svake godine objaviti stope neispunjavanja obveza projekata skupnog financiranja koji se nude na njihovoj platformi za skupno financiranje tijekom najmanje prethodnih 36 mjeseci; i
- (b) u roku od četiri mjeseca od kraja svake financijske godine objaviti izjavu o ishodu u kojoj ovisno o slučaju navode:
 - i. očekivanu i stvarnu stopu neispunjavanja obveza za sve zajmove koje je pružatelj usluga skupnog financiranja omogućio, prema kategoriji rizika i upućivanjem na kategorije rizika utvrđene u okviru za upravljanje rizicima;
 - ii. sažetak pretpostavki upotrijebljenih pri određivanju očekivanih stopa neispunjavanja obveza; i
 - iii. ako je pružatelj usluga skupnog financiranja ponudio ciljanu stopu prinosa u vezi s upravljanjem portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi, stvarni povrat koji je ostvaren.

2. Stope neispunjavanja obveza iz stavka 1. objavljuju se na istaknutom mjestu na internetskim stranicama pružatelja usluga skupnog financiranja.

3. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja metodologije za izračun stopa neispunjavanja obveza iz stavka 1. za projekte koji se nude na platformi za skupno financiranje.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. studenoga 2021.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 21.

Ulazna provjera znanja i simulacija sposobnosti podnošenja gubitaka

1. Prije nego što potencijalnim nesofisticiranim ulagateljima daju puni pristup ulaganju u projekte skupnog financiranja na njihovoj platformi za skupno financiranje, pružatelji usluga skupnog financiranja procjenjuju jesu li ponuđene usluge skupnog financiranja, i koje od njih, primjerene za potencijalne nesofisticirane ulagatelje.

2. Za potrebe procjene iz stavka 1. pružatelji usluga skupnog financiranja zahtijevaju informacije o iskustvu potencijalnog nesofisticiranog ulagatelja, njegovim ciljevima ulaganja, njegovom financijskom stanju i njegovom osnovnom razumijevanju rizika povezanih s ulaganjem općenito te rizika povezanih s ulaganjem u vrste ulaganja koje se nude na platformi za skupno financiranje, uključujući informacije o:

(a) prošlim ulaganjima potencijalnog nesofisticiranog ulagatelja u prenosive vrijednosne papire ili njegovim prošlim stjecanjima instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja ili zajmova, među ostalim u poduzećima u početnoj fazi ili fazi širenja;

(b) tome koliko potencijalni nesofisticirani ulagatelj razumije rizike povezane s odobravanjem zajmova, ulaganjem u prenosive vrijednosne papire ili stjecanjem instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja putem platforme za skupno financiranje te o profesionalnom iskustvu povezanom s ulaganjima u okviru skupnog financiranja.

3. Pružatelji usluga skupnog financiranja za svakog nesofisticiranog ulagatelja preispituju procjenu iz stavka 1. svake dvije godine nakon prvotne procjene provedene u skladu s tim stavkom.

4. Ako potencijalni nesofisticirani ulagatelji ne dostave informacije koje se zahtijevaju na temelju stavka 2. ili ako pružatelji usluga skupnog financiranja na temelju informacija primljenih u skladu s tim stavkom smatraju da potencijalni nesofisticirani ulagatelji ne posjeduju dovoljno znanja, vještina ili iskustva, pružatelji usluga skupnog financiranja obavješćuju te potencijalne nesofisticirane ulagatelje o tome da bi usluge koje se nude na njihovoj platformi za skupno financiranje mogle biti neprimjerene za njih te im izdaju upozorenje o rizicima. U tom upozorenju o rizicima jasno se navodi rizik od gubitka cjelokupnog uloženog novca. Potencijalni nesofisticirani ulagatelji moraju izričito potvrditi da su primili i razumjeli upozorenje koje je izdao pružatelj usluga skupnog financiranja.

5. Za potrebe procjene iz stavka 1. pružatelji usluga skupnog financiranja od potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja zahtijevaju i simulaciju sposobnosti podnošenja gubitaka potencijalnih nesofisticiranih ulagatelja, koja se računa kao 10 % vrijednosti njihove neto imovine, na temelju sljedećih informacija:

(a) redovitih prihoda i ukupnih prihoda, te informacija o tome ostvaruju li se prihodi na trajnoj ili privremenoj osnovi;

(b) imovine, uključujući financijska ulaganja i sve gotovinske depozite, ali isključujući nefinancijska ulaganja u pokretnine i nekretnine za osobne potrebe ili potrebe investiranja te mirovinske fondove;

(c) financijskih obveza, uključujući redovite, postojeće ili buduće obveze.

6. Pružatelji usluga skupnog financiranja za svakog nesofisticiranog ulagatelja preispituju simulaciju iz stavka 5. svake godine nakon prvotne simulacije provedene u skladu s tim stavkom.

Potencijalne nesofisticirane ulagatelje i nesofisticirane ulagatelje ne sprečava se da ulažu u projekte skupnog financiranja. Nesofisticirani ulagatelji potvrđuju da su primili rezultate simulacije iz stavka 5.

7. Svaki put prije nego što potencijalni nesofisticirani ulagatelj ili nesofisticirani ulagatelj prihvati pojedinačnu ponudu za skupno financiranje ulažući time iznos koji premašuje 1 000 EUR ili 5 % vrijednosti neto imovine tog ulagatelja izračunane u skladu sa stavkom 5., koji god od ta dva iznosa je viši, pružatelj usluga skupnog financiranja osigurava da takav ulagatelj:

(a) primi upozorenje o rizicima;

(b) pružatelju usluga skupnog financiranja dâ izričitu suglasnost; i

(c) dokaže pružatelju usluga skupnog financiranja da ulagatelj razumije ulaganje i s njim povezane rizike.

Za potrebe prvog podstavka točke (c) ovog stavka procjena iz stavka 1. može se upotrijebiti kao dokaz da je potencijalni nesofisticirani ulagatelj ili nesofisticirani ulagatelj razumio ulaganje i s njim povezane rizike.

8. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja aranžmana potrebnih za:

- (a) provedbu procjene iz stavka 1.;
- (b) provedbu simulacije iz stavka 5.;
- (c) dostavu informacija iz stavaka 2. i 4.

Pri izradi tog nacrta regulatornih tehničkih standarda ESMA uzima u obzir prirodu, opseg i složenost usluga skupnog financiranja koje pruža pružatelj usluga skupnog financiranja.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. studenoga 2021.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 22.

Predugovorno razdoblje razmatranja

1. Uvjeti ponude za skupno financiranje obvezujući su za vlasnika projekta od trenutka kada se ponuda za skupno financiranje objavi na platformi za skupno financiranje do ranijeg od sljedećih datuma:

- (a) datuma isteka ponude za skupno financiranje koji je pružatelj usluga skupnog financiranja najavio u trenutku objave ponude za skupno financiranje na svojoj platformi za skupno financiranje; ili
- (b) datuma kada je postignut ciljani iznos financiranja ili, kada je riječ o rasponu financiranja, kada je postignut maksimalni ciljani iznos financiranja.

2. Pružatelj usluga skupnog financiranja osigurava predugovorno razdoblje razmatranja tijekom kojeg potencijalni nesofisticirani ulagatelj može u bilo kojem trenutku povući svoju ponudu za ulaganje ili iskaz interesa za ponudu za skupno financiranje bez navođenja razloga i bez penala.

3. Razdoblje razmatranja iz stavka 2. počinje u trenutku kada potencijalni nesofisticirani ulagatelj podnese ponudu za ulaganje ili iskaže interes i završava nakon četiri kalendarska dana.

4. Pružatelj usluga skupnog financiranja vodi evidenciju o ponudama za ulaganje i iskazima interesa koje primi te o trenutku njihova primitka.

5. Modaliteti za povlačenje ponude za ulaganje ili iskaza interesa moraju uključivati barem iste modalitete prema kojima potencijalni nesofisticirani ulagatelj može podnijeti ponudu za ulaganje ili iskazati interes za ponudu za skupno financiranje.

6. Pružatelj usluga skupnog financiranja potencijalnim nesofisticiranim ulagateljima pruža točne, jasne i pravodobne informacije o razdoblju razmatranja i modalitetima za povlačenje ponude za ulaganje ili iskaza interesa, uključujući barem sljedeće:

- (a) neposredno prije nego što potencijalni nesofisticirani ulagatelj može podnijeti svoju ponudu za ulaganje ili iskaz interesa, pružatelj usluga skupnog financiranja mora obavijestiti potencijalnog nesofisticiranog ulagatelja o:
 - i. činjenici da ponuda za ulaganje ili iskaz interesa podliježe razdoblju razmatranja;
 - ii. trajanju razdoblja razmatranja;
 - iii. modalitetima za povlačenje ponude za ulaganje ili iskaza interesa;
- (b) neposredno nakon primitka ponude za ulaganje ili iskazivanja interesa pružatelj usluga skupnog financiranja putem svoje platforme za skupno financiranje mora obavijestiti potencijalnog nesofisticiranog ulagatelja da je razdoblje razmatranja započelo.

7. Kada je riječ o upravljanju portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi ovaj članak primjenjuje se samo na početni mandat za ulaganje koji je nesofisticirani ulagatelj dao, a ne na ulaganja u pojedinačne zajmove u okviru tog mandata.

Članak 23.

Brošura s ključnim informacijama o ulaganju

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja potencijalnim ulagateljima stavljaju na raspolaganje sve informacije iz ovog članka.
2. Pružatelji usluga skupnog financiranja potencijalnim ulagateljima stavljaju na raspolaganje brošuru s ključnim informacijama o ulaganju koju izrađuje vlasnik projekta za svaku ponudu za skupno financiranje. Brošura s ključnim informacijama o ulaganju sastavlja se na barem jednom od službenih jezika države članice čija su nadležna tijela izdala odobrenje za rad u skladu s člankom 12. ili na drugom jeziku koji ta tijela prihvaćaju.
3. Ako pružatelj usluga skupnog financiranja promiče ponudu za skupno financiranje promidžbenim sadržajima u drugoj državi članici, brošura s ključnim informacijama o ulaganju mora biti dostupna na barem jednom od službenih jezika te države članice ili na jeziku koji nadležna tijela te države članice prihvaćaju.
4. Pružatelje usluga skupnog financiranja ne sprečava se da brošuru s ključnim informacijama o ulaganju daju prevesti na bilo koji jezik ili bilo koje jezike koji nisu navedeni u stavku 2. ili stavku 3. U tim prijevodima mora se točno prenijeti sadržaj izvorne brošure s ključnim informacijama o ulaganju.
5. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o jeziku ili jezicima koje prihvaćaju za potrebe ove Uredbe kako je navedeno u stavicama 2. i 3. ESMA te informacije objavljuje na svojim internetskim stranicama.
6. Brošura s ključnim informacijama o ulaganju iz stavka 2. mora sadržavati sve sljedeće informacije:
 - (a) informacije utvrđene u Prilogu I.;
 - (b) sljedeću izjavu o odricanju od odgovornosti, koju se navodi odmah ispod naslova brošure s ključnim informacijama o ulaganju:

„Ovu ponudu za skupno financiranje nisu provjerili niti odobrili nacionalna nadležna tijela ni Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA).

Prije nego što Vam je odobren pristup ovom ulaganju nije nužno procijenjeno posjedujete li odgovarajuće iskustvo i znanje. Izvršavanjem ovog ulaganja preuzimate rizik ovog ulaganja u cijelosti, uključujući rizik od djelomičnog ili potpunog gubitka uloženog novca.”;

- (c) sljedeće upozorenje o rizicima:

„Ulaganje u ovaj projekt skupnog financiranja podrazumijeva rizike, uključujući rizik od djelomičnog ili potpunog gubitka uloženog novca. Vaše ulaganje nije obuhvaćeno sustavom osiguranja depozita uspostavljenim u skladu s Direktivom 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*). Vaše ulaganje nije obuhvaćeno ni sustavima za naknadu štete ulagateljima uspostavljenima u skladu s Direktivom 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (**).

Moguće je da nećete ostvariti nikakav povrat na Vaše ulaganje.

Ovo nije štedni proizvod te Vam savjetujemo da u projekte skupnog financiranja ne uložite više od 10 % vrijednosti svoje neto imovine.

Moguće je da nećete moći prodati ulagačke instrumente kada to poželite. Ako ih i uspijete prodati, moguće je da ćete pretrpjeti gubitke.

(*) Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str.149.).

(**) Direktiva 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. ožujka 1997. o sustavima naknada štete za investitore (SL L 84, 26.3.1997., str. 22.).”

7. Brošura s ključnim informacijama o ulaganju mora biti poštena, jasna i neobmanjuća te ne smije sadržavati nikakve bilješke, osim onih s upućivanjima, uključujući, prema potrebi, citate, na primjenjivo pravo. Dostavlja se na zasebnom, trajnom mediju koji se jasno razlikuje od promidžbenih sadržaja te obuhvaća, ako je ispisana, najviše šest stranica formata A4. Kada je riječ o instrumentima dopuštenima za potrebe skupnog financiranja, ako informacije koje se zahtijevaju u skladu s dijelom F Priloga I. premašuju jednu stranicu formata A4 u ispisanom obliku, preostali dio navodi se u prilogu uz brošuru s ključnim informacijama o ulaganju.

8. Pružatelj usluga skupnog financiranja od vlasnika projekta zahtijeva da ga obavijesti o svim promjenama informacija kako bi brošura s ključnim informacijama o ulaganju bila ažurirana u svakom trenutku i tijekom trajanja ponude za skupno financiranje. Pružatelj usluga skupnog financiranja odmah obavješćuje ulagatelje koji su dali ponudu za ulaganje ili iskazali interes za ponudu za skupno financiranje o svim bitnim promjenama informacija iz brošure s ključnim informacijama o ulaganju o kojima je obaviješten.

9. Države članice osiguravaju da odgovornost za informacije navedene u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju snose barem vlasnik projekta ili njegova administrativna, upravljačka ili nadzorna tijela. One koji su odgovorni za brošuru s ključnim informacijama o ulaganju mora se jasno navesti u toj brošuri, kada je riječ o fizičkim osobama, njihovim imenima i funkcijama ili, kada je riječ o pravnim osobama, njihovim nazivima i registriranim sjedištima; u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju moraju se nalaziti i izjave tih osoba da su, prema njihovim saznanjima, informacije sadržane u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju u skladu s činjenicama i da iz brošure s ključnim informacijama o ulaganju nisu izostavljene informacije koje bi mogle utjecati na njezino značenje.

10. Države članice osiguravaju da se njihovi zakoni i drugi propisi o građanskopravnoj odgovornosti primjenjuju na fizičke i pravne osobe odgovorne za informacije navedene u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju, što uključuje i bilo koji njezin prijevod, barem u sljedećim situacijama:

(a) informacije su obmanjujuće ili netočne; ili

(b) iz brošure s ključnim informacijama o ulaganju izostavljene su ključne informacije koje su potrebne kako bi se ulagateljima pomoglo pri razmatranju financiranja projekta skupnog financiranja.

11. Pružatelji usluga skupnog financiranja uspostavljaju i primjenjuju primjerene postupke za provjeru potpunosti, točnosti i jasnoće informacija sadržanih u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju.

12. Kada pružatelj usluga skupnog financiranja u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju utvrdi propust, pogrešku ili netočnost koji bi mogli bitno utjecati na očekivani povrat ulaganja, pružatelj usluga skupnog financiranja odmah upozorava vlasnika projekta na taj propust, tu pogrešku ili tu netočnost, a vlasnik projekta odmah dopunjuje ili ispravlja te informacije.

Ako se ta dopuna ili taj ispravak ne provedu odmah, pružatelj usluga skupnog financiranja suspendira ponudu za skupno financiranje dok se brošura s ključnim informacijama o ulaganju ne dopuni ili ne ispravi, ali najdulje tijekom razdoblja od 30 kalendarskih dana.

Pružatelj usluga skupnog financiranja odmah obavješćuje ulagatelje koji su dali ponudu za ulaganje ili iskazali interes za ponudu za skupno financiranje o takvim utvrđenim nepravilnostima, koracima koje je pružatelj usluga skupnog financiranja poduzeo i koje namjerava poduzeti te o mogućnosti povlačenja svoje ponude za ulaganje ili svojeg iskaza interesa za ponudu za skupno financiranje.

Ako se u roku od 30 kalendarskih dana brošura s ključnim informacijama o ulaganju ne dopuni ili ne ispravi kako bi se ispravile sve utvrđene nepravilnosti, ponuda za skupno financiranje poništava se.

13. Potencijalni ulagatelj može od pružatelja usluga skupnog financiranja zatražiti da dà prevesti brošuru s ključnim informacijama o ulaganju na jezik po izboru ulagatelja. U prijevodu se mora vjerno i točno prenijeti sadržaj izvorne brošure s ključnim informacijama o ulaganju.

Ako pružatelj usluga skupnog financiranja ne dostavi zatraženi prijevod brošure s ključnim informacijama o ulaganju, pružatelj usluga skupnog financiranja dužan je potencijalnom ulagatelju jasno savjetovati da se suzdrži od ulaganja.

14. Nadležna tijela države članice u kojoj je pružatelju usluga skupnog financiranja izdano odobrenje za rad mogu zahtijevati dostavu prethodne obavijesti o brošuri s ključnim informacijama o ulaganju najmanje sedam radnih dana prije nego što je dostave potencijalnim ulagateljima. Brošure s ključnim informacijama o ulaganju ne podliježu prethodnom odobrenju nadležnih tijela.

15. Ako se potencijalnim ulagateljima stavi na raspolaganje brošura s ključnim informacijama o ulaganju sastavljena u skladu s ovim člankom, smatra se da su pružatelji usluga skupnog financiranja i vlasnici projekata ispunili obvezu sastavljanja dokumenta s ključnim informacijama u skladu s Uredbom (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²²⁾.

Prvi podstavak primjenjuje se *mutatis mutandis* na fizičke ili pravne osobe koje pružaju savjete o pojedinoj ponudi za skupno financiranje ili je oglašavaju.

⁽²²⁾ Uredba (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. studenoga 2014. o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi) (SL L 352, 9.12.2014., str. 1.).

16. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja:

- (a) zahtjevâ u pogledu obrasca za pružanje informacija iz stavka 6. i Priloga I. i sadržaja tog obrasca;
- (b) vrsta glavnih rizika koji su povezani s ponudom za skupno financiranje i koji se stoga moraju obznaniti u skladu s dijelom C Priloga I.;
- (c) upotrebe određenih financijskih pokazatelja radi poboljšanja jasnoće ključnih financijskih informacija, među ostalim za pružanje informacija iz točke (e) dijela A Priloga I.;
- (d) provizija, naknada i transakcijskih troškova obuhvaćenih točkom (a) dijela H Priloga I., uključujući detaljnu raščlambu izravnih i neizravnih troškova koje mora snositi ulagatelj.

Pri izradi tih regulatornih tehničkih standarda ESMA u obzir uzima prirodu, opseg i složenost usluga skupnog financiranja koje pruža pružatelj usluga skupnog financiranja.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. svibnja 2022.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 24.

Brošura s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme

1. Odstupajući od članka 23. stavka 2. prve rečenice i članka 23. stavka 6. točke (a), pružatelji usluga skupnog financiranja koji pružaju upravljanje portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi u skladu s ovim člankom sastavljaju i stavljaju potencijalnim ulagateljima na raspolaganje brošuru s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme koja mora sadržavati sve sljedeće informacije:

- (a) informacije navedene u dijelovima H i I Priloga I.;
- (b) informacije o fizičkim ili pravnim osobama odgovornima za informacije navedene u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju; kada je riječ o fizičkim osobama, uključujući članove administrativnih, upravljačkih ili nadzornih tijela pružatelja usluga skupnog financiranja, ime i funkciju fizičke osobe; kada je riječ o pravnim osobama, naziv i registrirano sjedište;
- (c) sljedeću izjavu o odgovornosti:

„Pružatelj usluga skupnog financiranja izjavljuje da, prema njegovim saznanjima, nikakve informacije nisu izostavljene ili navedene informacije nisu suštinski obmanjujuće ili netočne. Pružatelj usluga skupnog financiranja odgovoran je za izradu ove brošure s ključnim informacijama o ulaganju.”.

2. Pružatelj usluga skupnog financiranja mora osigurati da je brošura s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme ažurirana u svakom trenutku i tijekom trajanja ponude za skupno financiranje. Pružatelj usluga skupnog financiranja odmah obavještuje ulagatelje koji su dali ponudu za ulaganje ili iskazali interes za ponudu za skupno financiranje o svim bitnim promjenama informacija iz brošure s ključnim informacijama o ulaganju.

3. Brošura s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme mora biti poštena, jasna i neobmanjujuća te ne smije sadržavati nikakve bilješke, osim onih s upućivanjima, uključujući, prema potrebi, citate, na primjenjivo pravo. Dostavlja se na zasebnom, trajnom mediju koji se jasno razlikuje od promidžbenih sadržaja te obuhvaća, ako je ispisana, najviše šest stranica formata A4.

4. Države članice osiguravaju da odgovornost za informacije navedene u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme snosi barem pružatelj usluga skupnog financiranja. One koji su odgovorni za brošuru s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme mora se jasno navesti u toj brošuri, kada je riječ o fizičkim osobama, njihovim imenima i funkcijama ili, kada je riječ o pravnim osobama, njihovim nazivima i registriranim sjedištima; u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme moraju se nalaziti i izjave tih osoba da su, prema njihovim saznanjima, informacije iz brošure s ključnim informacijama o ulaganju u skladu s činjenicama i da iz brošure nisu izostavljene informacije koje bi mogle utjecati na njezino značenje.

5. Države članice osiguravaju da se njihovi zakoni i drugi propisi o građanskopravnoj odgovornosti primjenjuju na fizičke i pravne osobe odgovorne za informacije navedene u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme, što uključuje i bilo koji njezin prijevod, barem u sljedećim situacijama:

- (a) informacije su obmanjujuće ili netočne; ili

(b) iz brošure s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme izostavljene su ključne informacije koje su potrebne kako bi se ulagateljima pomoglo pri razmatranju ulaganja putem upravljanja portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi.

6. Pružatelji usluga skupnog financiranja uspostavljaju i primjenjuju primjerene postupke za provjeru potpunosti, točnosti i jasnoće informacija sadržanih u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme.

7. Kada pružatelj usluga skupnog financiranja u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme utvrdi propust, pogrešku ili netočnost koji bi mogli bitno utjecati na očekivani povrat od upravljanja portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi, taj pružatelj usluga skupnog financiranja sam ispravlja propust, pogrešku ili netočnost u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju.

8. Ako se potencijalnim ulagateljima stavi na raspolaganje brošura s ključnim informacijama o ulaganju na razini platforme sastavljena u skladu s ovim člankom, smatra se da su pružatelji usluga skupnog financiranja ispunili obvezu sastavljanja dokumenta s ključnim informacijama u skladu s Uredbom (EU) br. 1286/2014.

Prvi podstavak primjenjuje se *mutatis mutandis* na fizičke i pravne osobe koje pružaju savjete o pojedinoj ponudi za skupno financiranje ili je oglašavaju.

Članak 25.

Oglasna ploča

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja mogu upravljati oglasnom pločom na kojoj njihovim klijentima omogućuju da oglase da su zainteresirani za kupnju i prodaju zajmova, prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja koji su izvorno bili ponuđeni na njihovim platformama za skupno financiranje.

2. Oglasna ploča iz stavka 1. ne smije se upotrebljavati za spajanje zainteresiranih za kupnju i prodaju s pomoću protokola pružatelja usluga skupnog financiranja ili internih operativnih postupaka na način koji dovodi do sklapanja ugovora. Oglasna ploča stoga se ne smije sastojati od internog sustava uparivanja koji izvršava naloge klijenata na multilateralnoj osnovi.

3. Pružatelji usluga skupnog financiranja koji omogućuju oglašavanje interesa iz stavka 1. ovog članka moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

(a) moraju svoje klijente obavijestiti o prirodi oglasne ploče u skladu sa stavicima 1. i 2.;

(b) moraju od klijenata koji oglašavaju prodaju zajma, vrijednosnog papira ili instrumenta iz stavka 1. zahtijevati da stave na raspolaganje brošuru s ključnim informacijama o ulaganju;

(c) moraju klijentima koji namjeravaju kupiti zajmove oglašene na oglasnoj ploči dostaviti informacije o uspješnosti zajmova koje je omogućio pružatelj usluga skupnog financiranja;

(d) moraju osigurati da njihovi klijenti koji oglašavaju interes za kupnju zajma, vrijednosnog papira ili instrumenta iz stavka 1. ovog članka i koji ispunjavaju uvjete za nesofisticirane ulagatelje prime informacije iz članka 19. stavka 2. i upozorenje o rizicima iz članka 21. stavka 4.

4. Pružatelji usluga skupnog financiranja koji dopuštaju oglašavanje interesa iz stavka 1. ovog članka i pružaju usluge pohrane imovine u skladu s člankom 10. stavkom 1. moraju od svojih ulagatelja koji oglašavaju takav interes zahtijevati da ih obavijeste o svim promjenama vlasništva za potrebe provedbe provjere vlasništva i vođenja evidencije.

5. Pružatelji usluga skupnog financiranja koji predlažu referentnu cijenu za kupnju i prodaju iz stavka 1. ovog članka obavješćuju svoje klijente da je predložena referentna cijena neobvezujuća i obrazlažu izračun te cijene te obznanjaju ključne elemente metodologije u skladu s člankom 19. stavkom 6.

Članak 26.

Pristup evidenciji

Pružatelji usluga skupnog financiranja:

(a) čuvaju svu evidenciju o svojim uslugama i transakcijama na trajnom mediju tijekom najmanje pet godina;

- (b) osiguravaju da njihovi klijenti u svakom trenutku imaju izravan pristup evidenciji usluga koje su im pružene;
- (c) čuvaju sve ugovore između pružatelja usluga skupnog financiranja i njihovih klijenata tijekom najmanje pet godina.

POGLAVLJE V.

Promidžbeni sadržaji

Članak 27.

Zahtjevi u pogledu promidžbenih sadržaja

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja osiguravaju da su svi promidžbeni sadržaji o njihovim uslugama, među ostalim promidžbeni sadržaji o njihovim uslugama koji su izdvojeni trećim stranama, jasno prepoznatljivi kao takvi.
2. Prije završetka prikupljanja sredstava za pojedini projekt promidžbeni sadržaji ne smiju biti nerazmjerno usmjereni na planirane, moguće ili aktualne pojedinačne projekte ili ponude za skupno financiranje.

Informacije sadržane u promidžbenim sadržajima moraju biti poštene, jasne i neobmanjujuće te u skladu s informacijama sadržanima u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju, ako je brošura s ključnim informacijama o ulaganju već dostupna, ili s informacijama koje se moraju nalaziti u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju, ako brošura s ključnim informacijama o ulaganju još nije dostupna.

3. Pružatelji usluga skupnog financiranja za svoje promidžbene sadržaje upotrebljavaju jedan ili više službenih jezika države članice u kojoj se ti promidžbeni sadržaji distribuiraju ili jezik koji nadležna tijela te države članice prihvaćaju.
4. Nadležna tijela države članice u kojoj se promidžbeni sadržaji distribuiraju odgovorna su za nadzor usklađenosti pružatelja usluga skupnog financiranja s nacionalnim zakonima i drugim propisima tih nadležnih tijela koji se primjenjuju na promidžbene sadržaje, kao i za njihovo izvršavanje prema pružateljima usluga skupnog financiranja.
5. Nadležna tijela ne zahtijevaju dostavu prethodne obavijesti o promidžbenim sadržajima ni njihovo prethodno odobravanje.

Članak 28.

Objava nacionalnih odredaba o zahtjevima u pogledu promidžbe

1. Nadležna tijela koja su odgovorna za nadzor usklađenosti pružatelja usluga skupnog financiranja s nacionalnim zakonima i drugim propisima koji se primjenjuju na promidžbene sadržaje pružatelja usluga skupnog financiranja i za njihovo izvršavanje prema pružateljima usluga skupnog financiranja na svojim internetskim stranicama objavljuju i ažuriraju navedene nacionalne zakone i druge propise.
2. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o zakonima i drugim propisima iz stavka 1. i dostavljaju joj sažetak tih zakona i drugih propisa na jeziku koji se obično upotrebljava u području međunarodnih financija.
3. Nadležna tijela bez odgode obavješćuju ESMA-u o svim promjenama informacija dostavljenih na temelju stavka 2. i bez odgode joj dostavljaju ažurirani sažetak odgovarajućih zakona i drugih propisa iz stavka 1.
4. Ako nadležna tijela nisu odgovorna za nadzor usklađenosti sa zakonima i drugim propisima iz stavka 1. i za njihovo izvršavanje, ona na svojim internetskim stranicama objavljuju podatke za kontakt o tome gdje se informacije o zakonima i drugim propisima iz stavka 1. mogu dobiti.
5. ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda radi određivanja standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za obavijesti na temelju ovog članka.

ESMA taj nacrt provedbenih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. studenoga 2021.

Komisiji se dodjeljuju ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. ESMA na svojim internetskim stranicama objavljuje i održava ažurnim sažetak iz stavka 2. i poveznice na internetske stranice nadležnih tijela iz stavka 1. ESMA nije odgovorna za informacije navedene u sažetku.
7. Nadležna tijela jedinstvene su kontaktne točke odgovorne za pružanje informacija o pravilima o promidžbi u svojim državama članicama.

8. Nadležna tijela redovito, a najmanje jedanput godišnje, izvješćuju ESMA-u o mjerama izvršavanja koje su poduzela u prethodnoj godini na temelju nacionalnih zakona i drugih propisa koji se primjenjuju na promidžbene sadržaje pružatelja usluga skupnog financiranja. Posebice, izvješće mora sadržavati:

- (a) kada je to primjenjivo, ukupan broj poduzetih mjera izvršavanja prema vrsti propusta;
- (b) ako su dostupni, ishode mjera izvršavanja, uključujući vrste izrečenih sankcija ili korektivne mjere koje su pružatelji usluga skupnog financiranja poduzeli; i
- (c) ako su dostupni, primjere načina postupanja nadležnih tijela u slučajevima kada pružatelji usluga skupnog financiranja nisu poštovali nacionalne zakone i druge propise.

POGLAVLJE VI.

Nadležna tijela I esma

Članak 29.

Nadležna tijela

1. Države članice imenuju nadležna tijela odgovorna za obavljanje funkcija i dužnosti predviđenih u ovoj Uredbi i o tome obavješćuju ESMA-u.
2. Ako države članice na temelju stavka 1. imenuju više od jednog nadležnog tijela, određuju zadaće svakog od tih tijela i jedno od njih imenuju jedinstvenom kontaktnom točkom za prekograničnu administrativnu suradnju među nadležnim tijelima kao i s ESMA-om.
3. ESMA na svojim internetskim stranicama objavljuje popis nadležnih tijela imenovanih u skladu sa stavkom 1.

Članak 30.

Ovlasti nadležnih tijela

1. Kako bi ispunila svoje dužnosti u skladu s ovom Uredbom, nadležna tijela moraju imati, u skladu s nacionalnim pravom, barem sljedeće istražne ovlasti:
 - (a) zahtijevati od pružatelja usluga skupnog financiranja i trećih strana koje su imenovane radi obavljanja funkcija povezanih s pružanjem usluga skupnog financiranja te od fizičkih ili pravnih osoba koje ih kontroliraju ili koje oni kontroliraju da dostave informacije i dokumente;
 - (b) zahtijevati od revizora i rukovoditelja pružatelja usluga skupnog financiranja te od trećih strana koje su imenovane radi obavljanja funkcija povezanih s pružanjem usluga skupnog financiranja da dostave informacije;
 - (c) provoditi izravne nadzore ili istrage na mjestima koja nisu privatni stambeni prostori fizičkih osoba te u tu svrhu ulaziti u prostorije radi pristupanja dokumentima i drugim podacima u bilo kojem obliku, ako postoji opravdana sumnja da dokumenti i drugi podaci povezani s predmetom nadzora ili istrage mogu biti važni za dokazivanje kršenja ove Uredbe.
2. Kako bi ispunila svoje dužnosti u skladu s ovom Uredbom, nadležna tijela moraju imati, u skladu s nacionalnim pravom, barem sljedeće nadzorne ovlasti:
 - (a) suspendirati ponudu za skupno financiranje na najviše 10 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinačnom slučaju ako postoje opravdani razlozi za sumnju da je došlo do kršenja ove Uredbe;
 - (b) zabraniti ili suspendirati promidžbene sadržaje ili od pružatelja usluga skupnog financiranja ili treće strane koja je imenovana radi obavljanja funkcija povezanih s pružanjem usluga skupnog financiranja zahtijevati da prekine ili suspendira promidžbene sadržaje na najviše 10 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinačnom slučaju ako postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je došlo do kršenja ove Uredbe;
 - (c) zabraniti ponudu za skupno financiranje ako utvrde da je došlo do kršenja ove Uredbe ili ako postoji opravdani razlozi za sumnju da bi do njega došlo;
 - (d) suspendirati ili od pružatelja usluga skupnog financiranja zahtijevati da suspendira pružanje usluga skupnog financiranja na najviše 10 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinačnom slučaju ako postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je došlo do kršenja ove Uredbe;

- (e) zabraniti pružanje usluga skupnog financiranja ako utvrde da je došlo do kršenja ove Uredbe;
- (f) objaviti činjenicu da pružatelj usluga skupnog financiranja ili treća strana koja je imenovana radi obavljanja funkcija povezanih s pružanjem usluga skupnog financiranja ne ispunjava svoje obveze;
- (g) obznaniti ili zahtijevati od pružatelja usluga skupnog financiranja ili treće strane koja je imenovana radi obavljanja funkcija povezanih s pružanjem usluga skupnog financiranja da obznaniti sve bitne informacije koje bi mogle utjecati na pružanje usluga skupnog financiranja kako bi se osigurala zaštita ulagatelja ili neometano funkcioniranje tržišta;
- (h) suspendirati ili zahtijevati od pružatelja usluga skupnog financiranja ili treće strane koja je imenovana radi obavljanja funkcija povezanih s pružanjem usluga skupnog financiranja da suspendira pružanje usluga skupnog financiranja ako nadležna tijela smatraju da je pružatelj usluga skupnog financiranja u takvoj situaciji da bi pružanje tih usluga štetilo interesima ulagatelja;
- (i) prenijeti postojeće ugovore drugom pružatelju usluga skupnog financiranja ako je pružatelju usluga skupnog financiranja oduzeto odobrenje za rad u skladu s člankom 17. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (c), podložno suglasnosti klijenata i pružatelja usluga skupnog financiranja kojem se ugovori prenose.

Sve mjere donesene pri izvršavanju ovlasti u skladu s ovim stavkom moraju biti proporcionalne, propisno obrazložene i poduzete u skladu s člankom 40.

3. Ako je to potrebno u skladu s nacionalnim pravom, nadležno tijelo može od odgovarajućeg pravosudnog tijela zatražiti da odluči o upotrebi ovlasti iz stavaka 1. i 2.

4. Pružatelj usluga skupnog financiranja kojem se prenose postojeći ugovori kako je navedeno u stavku 2. prvom podstavku točki (i) ima odobrenje za pružanje usluga skupnog financiranja u istoj državi članici u kojoj je izvorni pružatelj usluga skupnog financiranja imao odobrenje za rad.

5. Nadležna tijela izvršavaju svoje funkcije i ovlasti iz stavaka 1. i 2. na bilo koji od sljedećih načina:

- (a) izravno;
- (b) u suradnji s drugim tijelima;
- (c) u okviru svoje odgovornosti delegiranjem tim drugim tijelima;
- (d) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.

6. Države članice osiguravaju uspostavljanje odgovarajućih mjera kako bi nadležna tijela imala sve nadzorne i istražne ovlasti koje su im potrebne za obavljanje njihovih dužnosti.

7. Smatra se da fizička ili pravna osoba koja nadležnom tijelu dostavi informacije u skladu s ovom Uredbom ne krši nikakvo ograničenje u vezi s otkrivanjem informacija koje je određeno ugovorom ili bilo kojim zakonom ili drugim propisom te ne snosi odgovornost bilo koje vrste u vezi s takvim obavješćivanjem.

Članak 31.

Suradnja među nadležnim tijelima

1. Nadležna tijela surađuju međusobno za potrebe ove Uredbe. Razmjenjuju informacije bez nepotrebne odgode i surađuju u istražnim aktivnostima, nadzornim aktivnostima i aktivnostima izvršavanja.

Ako su u skladu s člankom 39. stavkom 1. odlučile odrediti kaznene sankcije za kršenja ove Uredbe, države članice osiguravaju uspostavu primjerenih mjera kako bi nadležna tijela imala sve potrebne ovlasti za suradnju s pravosudnim tijelima, tijelima kaznenog progona ili kaznenopravnim tijelima unutar njihove jurisdikcije u pogledu dobivanja specifičnih informacija povezanih s kaznenim istragama ili postupcima pokrenutima zbog kršenja ove Uredbe te za dostavljanje tih informacija drugim nadležnim tijelima i ESMA-i, kako bi ispunile svoju obvezu u pogledu suradnje za potrebe ove Uredbe.

2. Nadležno tijelo može odbiti postupiti po zahtjevu za informacije ili zahtjevu za suradnju u okviru istrage samo u sljedećim iznimnim okolnostima:

- (a) ako bi udovoljavanje zahtjevu vjerojatno negativno utjecalo na njegovu vlastitu istragu, aktivnosti izvršavanja ili kaznenu istragu;
- (b) ako je pred tijelima države članice kojoj je zahtjev upućen već pokrenut sudski postupak u vezi s istim radnjama i protiv istih fizičkih ili pravnih osoba;
- (c) ako je u državi članici kojoj je zahtjev upućen već donesena pravomoćna presuda u odnosu na te fizičke ili pravne osobe za iste radnje.

3. Nadležna tijela na zahtjev, bez nepotrebne odgode, dostavljaju sve informacije koje se zahtijevaju za potrebe ove Uredbe.

4. Nadležno tijelo može zatražiti pomoć od nadležnog tijela druge države članice u pogledu izravnih nadzora ili istraga.

Nadležno tijelo koje traži pomoć obavješćuje ESMA-u o svakom zahtjevu iz prvog podstavka. Kada nadležno tijelo zaprimi zahtjev od nadležnog tijela druge države članice da provede izravni nadzor ili istragu, može postupiti na jedan od sljedećih načina:

- (a) samo provesti izravni nadzor ili istragu;
- (b) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da sudjeluje u izravnom nadzoru ili istrazi;
- (c) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da samo provede izravni nadzor ili istragu;
- (d) imenovati revizore ili stručne osobe da provedu izravni nadzor ili istragu;
- (e) podijeliti specifične zadatke povezane s nadzornim aktivnostima s drugim nadležnim tijelima.

5. Nadležna tijela mogu se obratiti ESMA-i u slučajevima u kojima je zahtjev za suradnju, posebno za razmjenu informacija, odbijen ili se po njemu nije postupilo u razumnom roku. Ne dovodeći u pitanje članak 258. UFEU-a, u takvim slučajevima ESMA može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene člankom 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. Nadležna tijela blisko koordiniraju svoj nadzor kako bi utvrdila i uklonila kršenja ove Uredbe, izradila i promicala najbolje prakse, olakšala suradnju, poticala dosljednost tumačenja i u slučaju bilo kakvih neslaganja omogućila uzajamnu pravnu procjenu.

7. Ako nadležno tijelo utvrdi da bilo koji od zahtjeva iz ove Uredbe nije ispunjen ili ima razloga da to pretpostavi, o svojim nalazima dovoljno detaljno obavješćuje nadležno tijelo subjekta ili subjekata za koje se sumnja da su odgovorni za takvo kršenje.

8. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja informacija koje nadležna tijela moraju razmjenjivati u skladu sa stavkom 1.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. svibnja 2022.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

9. ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda radi utvrđivanja standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za suradnju i razmjenu informacija među nadležnim tijelima.

ESMA taj nacrt provedbenih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. svibnja 2022.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 32.

Suradnja između nadležnih tijela i ESMA-e

1. Nadležna tijela i ESMA blisko surađuju za potrebe ove Uredbe i u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010. Nadležna tijela i ESMA razmjenjuju informacije kako bi obavljali svoje dužnosti na temelju ovog poglavlja.

2. Kada je riječ o izravnom nadzoru ili istrazi s prekograničnim učinkom ESMA koordinira nadzor ili istragu ako neko od nadležnih tijela od nje to zatraži.
3. Nadležna tijela bez odgode dostavljaju ESMA-i sve informacije koje su joj potrebne za obavljanje njezinih dužnosti u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
4. Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta primjene ovog članka, ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, predlošci i postupci za suradnju i razmjenu informacija između nadležnih tijela i ESMA-e.

ESMA taj nacrt provedbenih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 10. svibnja 2022.

Komisiji se dodjeljuju ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 33.

Suradnja s drugim tijelima

Ako pružatelj usluga skupnog financiranja obavlja aktivnosti koje nisu obuhvaćene odobrenjem za rad iz članka 12., nadležna tijela surađuju s tijelima odgovornima za nadzor tih drugih aktivnosti, kako je predviđeno u odgovarajućem pravu Unije ili odgovarajućem nacionalnom pravu.

Članak 34.

Dužnosti obavješćivanja

Države članice obavješćuju Komisiju i ESMA-u o zakonima i drugim propisima, među ostalim o odgovarajućim odredbama kaznenog prava, kojima se provode odredbe ovog poglavlja do 10. studenoga 2021. Države članice bez nepotrebne odgode obavješćuju Komisiju i ESMA-u o svim naknadnim izmjenama tih zakona i propisa.

Članak 35.

Čuvanje poslovne tajne

1. Sve informacije koje nadležna tijela razmjenjuju u skladu s ovom Uredbom, a koje se odnose na poslovne ili operativne uvjete i druga gospodarska ili osobna pitanja, smatraju se povjerljivima i podliježu zahtjevima čuvanja poslovne tajne, osim ako nadležno tijelo u vrijeme njihova priopćenja navede da je obznanjivanje tih informacija dopušteno ili ako je njihovo obznanjivanje potrebno u svrhu sudskog postupka.

2. Obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuje se na sve fizičke ili pravne osobe koje rade ili su radile za nadležno tijelo ili na sve treće strane kojima je nadležno tijelo delegiralo svoje ovlasti. Informacije obuhvaćene poslovnom tajnom ne smiju se obznaniti drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi ili tijelu, osim na temelju odredaba utvrđenih pravom Unije ili nacionalnim pravom.

Članak 36.

Zaštita podataka

Kada je riječ o obradi osobnih podataka unutar područja primjene ove Uredbe, nadležna tijela obavljaju svoje zadaće za potrebe ove Uredbe u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.

Kada je riječ o obradi osobnih podataka koju unutar područja primjene ove Uredbe provodi ESMA, ESMA mora postupati u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725.

Članak 37.

Mjere opreza

1. Kada nadležno tijelo države članice u kojoj se pružaju usluge skupnog financiranja ima jasne i dokazive razloge za pretpostavku da su pružatelj usluga skupnog financiranja ili treće strane koje su imenovane radi obavljanja funkcija povezanih s pružanjem usluga skupnog financiranja počinili nepravilnosti ili da su pružatelj usluga skupnog financiranja ili treće strane prekršili svoje obveze na temelju ove Uredbe, ono o tome obavješćuje nadležno tijelo koje je izdalo odobrenje za rad i ESMA-u.

2. Ako pružatelj usluga skupnog financiranja ili treća strana koja je imenovana radi obavljanja funkcija povezanih s pružanjem usluga skupnog financiranja nastavi kršiti ovu Uredbu unatoč mjerama koje je poduzelo nadležno tijelo koje je izdalo odobrenje za rad, nadležno tijelo države članice u kojoj se pružaju usluge skupnog financiranja, nakon što obavijesti nadležno tijelo koje je izdalo odobrenje za rad i ESMA-u, poduzima sve primjerene mjere kako bi zaštitilo ulagatelje i o tome bez nepotrebne odgode obavješćuje Komisiju i ESMA-u.

3. Ako se nadležno tijelo ne slaže s nekom od mjera koje je poduzelo drugo nadležno tijelo na temelju stavka 2. ovog članka, ono može o predmetu obavijestiti ESMA-u. ESMA može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene člankom 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 38.

Rješavanje pritužbi od strane nadležnih tijela

1. Nadležna tijela uspostavljaju postupke kojima se klijentima i drugim zainteresiranim stranama, uključujući udruge potrošača, omogućuje podnošenje pritužbi nadležnim tijelima u vezi s navodnim kršenjima ove Uredbe koje su počinili pružatelji usluga skupnog financiranja. Pritužbe bi se uvijek trebale prihvaćati u pisanom ili elektroničkom obliku i na službenom jeziku države članice u kojoj je podnesena pritužba ili na jeziku koji nadležna tijela te države članice prihvaćaju.

2. Informacije o postupcima po pritužbama iz stavka 1. objavljuju se na internetskim stranicama svakog nadležnog tijela i dostavljaju se ESMA-i. ESMA na svojim internetskim stranicama objavljuje upućivanja na dijelove internetskih stranica nadležnih tijela koji se odnose na postupke po pritužbama.

POGLAVLJE VII.

Administrativne sankcije i druge administrativne mjere

Članak 39.

Administrativne sankcije i druge administrativne mjere

1. Ne dovodeći u pitanje nadzorne i istražne ovlasti nadležnih tijela u skladu s člankom 30. i pravo država članica da predvide i izriču kaznene sankcije, države članice u skladu s nacionalnim pravom osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast izricanja administrativnih sankcija i poduzimanja primjerenih drugih administrativnih mjera, koje moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Te administrativne sankcije i druge administrativne mjere primjenjuju se barem na:

- (a) kršenja članaka 3., 4. i 5., članka 6. stavaka od 1. do 6., članka 7. stavaka od 1. do 4., članka 8. stavaka od 1. do 6., članka 9. stavaka 1. i 2., članka 10., članka 11., članka 12. stavka 1., članka 13. stavka 2., članka 15. stavaka 2. i 3., članka 16. stavka 1., članka 18. stavaka 1. i 4., članka 19. stavaka od 1. do 6., članka 20. stavaka 1. i 2., članka 21. stavaka od 1. do 7., članka 22., članka 23. stavaka od 2. do 13., članaka 24., 25., 26. i članka 27. stavaka od 1. do 3.;
- (b) nesuradnju ili nepridržavanje pravila tijekom istrage, nadzora ili zahtjeva obuhvaćenog člankom 30. stavkom 1.

Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi pravila za administrativne sankcije ili druge administrativne mjere za kršenja koja podliježu kaznenim sankcijama u skladu s njihovim nacionalnim pravom.

Države članice do 10. studenoga 2021. detaljno obavješćuju Komisiju i ESMA-u o pravilima iz prvog i drugog podstavka. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju i ESMA-u o svim daljnjim izmjenama tih pravila.

2. Države članice u skladu sa svojim nacionalnim pravom osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast izricanja barem sljedećih administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera u vezi s kršenjima iz stavka 1. prvog podstavka točke (a):

- (a) javne izjave u kojoj je navedena fizička ili pravna osoba odgovorna za kršenje i vrsta kršenja;
- (b) naloga kojim se od fizičke ili pravne osobe zahtijeva da prekine postupanje koje predstavlja kršenje i da to postupanje više ne ponavlja;
- (c) zabrane kojom se bilo kojeg člana upravljačkog tijela pravne osobe odgovorne za kršenje ili bilo koju drugu fizičku osobu koju se smatra odgovornom za kršenje sprječava da obavlja rukovodeće funkcije u pružateljima usluga skupnog financiranja;

- (d) najviših administrativnih novčanih kazni barem dvostruko viših od iznosa koristi ostvarene kršenjem ako se ta korist može odrediti, čak i ako premašuje najviše iznose utvrđene u točki (e);
- (e) kada je riječ o pravnoj osobi, najviših administrativnih novčanih kazni u iznosu od najmanje 500 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u nacionalnoj valuti na dan 9. studenoga 2020., ili do 5 % ukupnog godišnjeg prometa te pravne osobe prema posljednjem dostupnom financijskom izvještaju koje je odobrilo upravljačko tijelo. Ako je pravna osoba matično društvo ili društvo kći matičnog društva koje je dužno sastaviti konsolidirani financijski izvještaj u skladu s Direktivom 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾, dotični ukupni godišnji promet jest ukupni godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s odgovarajućim pravom Unije u području računovodstva, prema posljednjem dostupnom konsolidiranom financijskom izvještaju koji je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva;
- (f) kada je riječ o fizičkoj osobi, najviših administrativnih novčanih kazni u iznosu od najmanje 500 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u nacionalnoj valuti na dan 9. studenoga 2020.
3. Države članice i za fizičke i za pravne osobe odgovorne za kršenje mogu predvidjeti dodatne sankcije ili mjere kao i više razine administrativnih novčanih kazni od onih koje su predviđene ovom Uredbom.

Članak 40.

Izvršavanje nadzornih ovlasti i ovlasti izricanja sankcija

1. Pri utvrđivanju vrste i razine administrativne sankcije ili druge administrativne mjere koja se mora izreći u skladu s člankom 39. nadležna tijela uzimaju u obzir mjeru u kojoj je kršenje namjerno ili je posljedica nepažnje kao i sve ostale relevantne okolnosti, uključujući, prema potrebi:

- (a) težinu i trajanje kršenja;
- (b) stupanj odgovornosti fizičke ili pravne osobe odgovorne za kršenje;
- (c) financijsku snagu fizičke ili pravne osobe odgovorne za kršenje, čiji je pokazatelj ukupni promet odgovorne pravne osobe ili godišnji dohodak i neto imovina odgovorne fizičke osobe;
- (d) važnost dobiti koju je fizička ili pravna osoba odgovorna za kršenje stekla ili gubitaka koje je izbjegla, ako ih je moguće utvrditi;
- (e) gubitke koje su treće strane pretrpjele zbog kršenja, ako ih je moguće utvrditi;
- (f) razinu suradnje fizičke ili pravne osobe odgovorne za kršenje s nadležnim tijelom, ne dovodeći u pitanje potrebu da se osigura povrat dobiti koji je ta osoba ostvarila ili gubitaka koje je izbjegla;
- (g) prethodna kršenja koja je fizička ili pravna osoba odgovorna za kršenje počinila;
- (h) učinak kršenja na interese ulagatelja.

2. Nadležna tijela svoje funkcije i ovlasti iz članka 39. izvršavaju u skladu s člankom 30. stavkom 2. drugim podstavkom.

3. Pri izvršavanju svojih ovlasti izricanja administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera na temelju članka 39. nadležna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da su izvršavanje njihovih nadzornih i istražnih ovlasti te administrativne sankcije i druge administrativne mjere koje izriču djelotvorni i primjereni u okviru ove Uredbe. Nadležna tijela pri izvršavanju svojih nadzornih i istražnih ovlasti te pri izricanju administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera u prekograničnim slučajevima koordiniraju svoje djelovanje kako bi se izbjegla udvostručavanja i preklapanja.

⁽²³⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182. 26.9.2013., str. 19.).

Članak 41.**Pravo žalbe**

Države članice osiguravaju da sve odluke donesene u skladu s ovom Uredbom budu propisno obrazložene i da podliježu pravu žalbe pred sudom. Pravo žalbe pred sudom primjenjuje se i ako se o zahtjevu za odobrenje za rad, koji sadržava sve potrebne informacije, u roku od šest mjeseci od njegova podnošenja ne donese nikakva odluka.

Članak 42.**Objava odluka**

1. Nadležna tijela odluku o izricanju administrativnih sankcija ili drugih administrativnih mjera zbog kršenja ove Uredbe objavljuju na svojim službenim internetskim stranicama odmah nakon što se o toj odluci obavijesti fizička ili pravna osoba na koju se odluka odnosi. Objava mora uključivati barem informacije o vrsti i prirodi kršenja te identitetu odgovornih fizičkih ili pravnih osoba. Ta se obveza ne primjenjuje na odluke o izricanju mjera koje su istražne prirode.

2. Ako nadležno tijelo, nakon procjene razmjernosti objave podataka u svakom pojedinačnom slučaju, smatra da je objava identiteta pravnih subjekata odnosno identiteta ili osobnih podataka fizičkih osoba nerazmjerna, ili ako bi takva objava ugrozila istragu koja je u tijeku, nadležna tijela poduzimaju jednu od sljedećih radnji:

- (a) odgađaju objavu odluke o izricanju sankcije ili mjere do trenutka kada razlozi za neobjavljivanje prestanu postojati;
- (b) objavljuju odluku o izricanju sankcije ili mjere na anonimnoj osnovi na način koji je u skladu s nacionalnim pravom, ako se takvom anonimnom objavom osigurava djelotvorna zaštita dotičnih osobnih podataka;
- (c) ne objavljuju odluku o izricanju sankcije ili mjere u slučaju da se mogućnosti utvrđene u točkama (a) i (b) smatraju nedostatnima za osiguravanje razmjernosti objave takve odluke u odnosu na mjere koje se smatraju manje značajnima.

Kada je riječ o odluci o objavi sankcije ili mjere na anonimnoj osnovi, kako je navedeno u prvom podstavku točki (b), objava dotičnih podataka može se dogoditi za razumno razdoblje ako se predviđa da će u tom razdoblju razlozi za anonimnu objavu prestati postojati.

3. Ako je protiv odluke o izricanju sankcije ili mjere podnesena žalba pred odgovarajućim pravosuđnim ili drugim tijelima, nadležna tijela na svojim službenim internetskim stranicama odmah objavljuju te informacije i sve naknadne informacije o ishodu te žalbe. Povrh toga, objavljuje se i svaka odluka kojom se poništava prethodna odluka o izricanju sankcije ili mjere.

4. Nadležna tijela osiguravaju da sve objave u skladu s ovim člankom ostanu dostupne na njihovim službenim internetskim stranicama tijekom razdoblja od najmanje pet godina nakon njihove objave. Osobni podatci sadržani u objavama ostaju na službenim internetskim stranicama nadležnog tijela samo onoliko dugo koliko je potrebno u skladu s primjenjivim pravilima o zaštiti podataka.

Članak 43.**Izješćivanje ESMA-e o sankcijama i administrativnim mjerama**

1. Nadležno tijelo ESMA-i jedanput godišnje dostavlja zbirne informacije o svim administrativnim sankcijama i drugim administrativnim mjerama izrečenima u skladu s člankom 39. ESMA te informacije objavljuje u godišnjem izvješću.

Ako su države članice u skladu s člankom 39. stavkom 1. odlučile odrediti kaznene sankcije za kršenja odredaba iz tog stavka, njihova nadležna tijela ESMA-i jedanput godišnje dostavljaju anonimizirane i zbirne podatke o svim poduzetim kaznenim istragama i izrečenim kaznenim sankcijama. ESMA u godišnjem izvješću objavljuje podatke o izrečenim kaznenim sankcijama.

2. Ako je nadležno tijelo objavilo administrativne sankcije, druge administrativne mjere ili kaznene sankcije, o njima istodobno izvješćuje ESMA-u.

3. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o svim administrativnim sankcijama ili drugim administrativnim mjerama koje su izrekla, ali nisu objavila, što obuhvaća sve s time povezane žalbe i njihove ishode. Države članice osiguravaju da nadležna tijela dobiju informacije i pravomoćnu presudu u vezi sa svakom izrečenom kaznenom sankcijom te da ih dostave ESMA-i. ESMA održava središnju bazu podataka o sankcijama i administrativnim mjerama o kojima je obaviještena isključivo u svrhu razmjene informacija među nadležnim tijelima. Ta baza podataka dostupna je samo ESMA-i, EBA-i i nadležnim tijelima te se ažurira na temelju informacija koje pružaju nadležna tijela.

POGLAVLJE VIII.

Delegirani akti

Članak 44.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 48. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od 36 mjeseci od 9. studenoga 2020.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 48. stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 48. stavka 3. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

POGLAVLJE IX.

Završne odredbe

Članak 45.

Izvjeshće

1. Komisija do 10. studenoga 2023. Europskom parlamentu i Vijeću, nakon savjetovanja s ESMA-om i EBA-om, dostavlja izvješće o primjeni ove Uredbe, kojemu prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog.
2. U izvješću se procjenjuje sljedeće:
 - (a) funkcioniranje tržišta za pružatelje usluga skupnog financiranja u Uniji, među ostalim razvoj tržišta i tržišni trendovi, uzimajući u obzir nadzorno iskustvo, broj pružatelja usluga skupnog financiranja koji imaju odobrenje za rad i njihov tržišni udio te učinak ove Uredbe u odnosu na drugo odgovarajuće pravo Unije, uključujući Direktivu 97/9/EZ, Direktivu 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁴⁾, Direktivu 2014/65/EU i Uredbu (EU) 2017/1129;
 - (b) je li opseg usluga obuhvaćenih ovom Uredbom i dalje primjeren u odnosu na iznos praga utvrđen u članku 1. stavku 2. točki (c);
 - (c) upotreba instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja u prekograničnom pružanju usluga skupnog financiranja;

⁽²⁴⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

- (d) je li opseg usluga obuhvaćenih ovom Uredbom i dalje primjeren, uzimajući u obzir razvoj poslovnih modela koji uključuju posredovanje u financijskim potraživanjima, što obuhvaća asignaciju ili prodaju potraživanja po zajmovima trećim ulagateljima putem platformi za skupno financiranje;
- (e) je li potrebno prilagoditi definicije utvrđene u ovoj Uredbi, uključujući definiciju sofisticiranog ulagatelja utvrđenu u članku 2. stavku 1. točki (j) i kriterije iz Priloga II. s obzirom na njihovu djelotvornost u osiguravanju zaštite ulagatelja;
- (f) jesu li zahtjevi utvrđeni u članku 4. stavku 1., članku 6. i članku 24. i dalje primjereni za ostvarivanje ciljeva ove Uredbe u pogledu upravljanja, usklađenosti i obznanjivanja informacija u vezi s upravljanjem portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi te s obzirom na slične usluge koje se pružaju za prenosive vrijednosne papire u skladu s Direktivom 2014/65/EU;
- (g) učinak ove Uredbe na pravilno funkcioniranje Unijina unutarnjeg tržišta usluga skupnog financiranja, među ostalim učinak na pristup MSP-ova financiranju te učinak na ulagatelje i druge kategorije fizičkih ili pravnih osoba na koje te usluge utječu;
- (h) provedba tehnoloških inovacija u sektoru skupnog financiranja, među ostalim primjena novih, inovativnih poslovnih modela i tehnologija;
- (i) jesu li bonitetni zahtjevi utvrđeni u članku 11. i dalje primjereni za ostvarivanje ciljeva ove Uredbe, posebno u pogledu razine minimalnih zahtjeva za vlastita sredstva, definicije vlastitih sredstava, upotrebe osiguranja te kombinacije vlastitih sredstava i osiguranja;
- (j) je li potrebno izmijeniti zahtjeve u vezi s informacijama za klijente utvrđene u članku 19. ili mjere za zaštitu ulagatelja utvrđene u članku 21.;
- (k) je li iznos utvrđen u članku 21. stavku 7. i dalje primjeren za ostvarivanje ciljeva ove Uredbe;
- (l) učinak jezika koje su nadležna tijela prihvatila u skladu s člankom 23. stavcima 2. i 3.;
- (m) upotreba oglasnih ploča iz članka 25., među ostalim učinak na sekundarno tržište za zajmove, prenosive vrijednosne papire i instrumente dopuštene za potrebe skupnog financiranja;
- (n) učinci koje nacionalni zakoni i drugi propisi kojima se uređuju promidžbeni sadržaji pružatelja usluga skupnog financiranja imaju na slobodu pružanja usluga, tržišno natjecanje i zaštitu ulagatelja;
- (o) primjena administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera te posebno eventualna potreba za dodatnim usklađivanjem administrativnih sankcija predviđenih za kršenja ove Uredbe;
- (p) nužnost i razmjernost nametanja pružateljima usluga skupnog financiranja obveza usklađenosti s nacionalnim pravom kojim se provodi Direktiva (EU) 2015/849 u pogledu pranja novca ili financiranja terorizma i dodavanja tih pružatelja usluga skupnog financiranja na popis obveznika za potrebe te direktive;
- (q) primjerenost omogućivanja subjektima s poslovnim nastanom u trećim zemljama da imaju odobrenje za rad kao pružatelji usluga skupnog financiranja u skladu s ovom Uredbom;
- (r) suradnja između nadležnih tijela i ESMA-e te primjerenost nadležnih tijela kao nadzornika ove Uredbe;
- (s) mogućnost da se u ovu Uredbu uvrste specifične mjere za promicanje održivih i inovativnih projekata skupnog financiranja, kao i upotrebe sredstava Unije;
- (t) ukupan broj i tržišni udio pružatelja usluga skupnog financiranja koji imaju odobrenje za rad u skladu s ovom Uredbom u razdoblju od 10. studenoga 2021. do 10. studenoga 2022., razvrstanih prema malim, srednjim i velikim poduzećima;
- (u) opsezi, broj projekata i trendovi prekograničnog pružanja usluga skupnog financiranja po državi članici;
- (v) udio usluga skupnog financiranja koje se pružaju u skladu s ovom Uredbom u globalnom tržištu skupnog financiranja i u financijskom tržištu Unije;

- (w) troškovi usklađivanja s ovom Uredbom za pružatelje usluga skupnog financiranja, izraženi kao postotak operativnih troškova;
- (x) opseg ulaganja koja su ulagatelji povukli tijekom razdoblja razmatranja, njegov udio u ukupnom opsegu ulaganja i, na temelju tih podataka, procjena jesu li trajanje i priroda razdoblja razmatranja utvrđenog u članku 22. primjereni, odnosno ugrožavaju li učinkovitost postupka prikupljanja kapitala ili zaštitu ulagatelja;
- (y) broj i količina administrativnih novčanih kazni i kaznenih sankcija izrečenih u skladu s ovom Uredbom ili u vezi s njom, razvrstanih prema državama članicama;
- (z) vrste i trendovi prijevernog ponašanja ulagateljâ, pružateljâ usluga skupnog financiranja i trećih strana koje se javlja u vezi s ovom Uredbom.

Članak 46.

Izmjena Uredbe (EU) 2017/1129

U članku 1. stavku 4. Uredbe (EU) 2017/1129 dodaje se sljedeća točka:

- „(k) ponudu vrijednosnih papira koju javnosti upućuje pružatelj usluga skupnog financiranja koji ima odobrenje za rad u skladu s Uredbom (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća (*), pod uvjetom da ne premašuje prag utvrđen u članku 1. stavku 2. točki (c) te uredbe.

(*) Uredba (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937 (SL L 347, 20.10.2020., str. 1.).”

Članak 47.

Izmjena Direktive (EU) 2019/1937

U dijelu I.B. Priloga Direktivi (EU) 2019/1937 dodaje se sljedeća točka:

- „xxi. Uredbom (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937 (SL L 347, 20.10.2020., str. 1.).”

Članak 48.

Prijelazno razdoblje u pogledu usluga skupnog financiranja koje se pružaju u skladu s nacionalnim pravom

1. Pružatelji usluga skupnog financiranja mogu u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom nastaviti pružati usluge skupnog financiranja koje su obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe do 10. studenoga 2022. ili dok im se ne izda odobrenje za rad iz članka 12., ovisno o tome što nastupi prije.
2. Države članice tijekom prijelaznog razdoblja iz stavka 1. ovog članka mogu uspostaviti pojednostavnjene postupke izdavanja odobrenja za rad za subjekte koji u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe imaju odobrenje, u skladu s nacionalnim pravom, za pružanje usluga skupnog financiranja. Nadležna tijela osiguravaju da su ispunjeni zahtjevi utvrđeni u članku 12. prije nego što izdaju odobrenje za rad na temelju takvih pojednostavnjenih postupaka.
3. Komisija do 10. svibnja 2022., nakon savjetovanja s ESMA-om, provodi procjenu primjene ove Uredbe na pružatelje usluga skupnog financiranja koji usluge skupnog financiranja pružaju samo na nacionalnoj osnovi te učinka ove Uredbe na razvoj nacionalnih tržišta skupnog financiranja i pristup financiranju. Na temelju te procjene Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 44. kako bi se razdoblje iz stavka 1. ovog članka produljilo jedanput za razdoblje od 12 mjeseci.

Članak 49.

Privremeno odstupanje u odnosu na prag utvrđen u članku 1. stavku 2. točki (c)

Odstupajući od članka 1. stavka 2. točke (c) ove Uredbe, ako je u pojedinoj državi članici prag ukupne vrijednosti za objavu prospekta u skladu s Uredbom (EU) 2017/1129 niži od 5 000 000 EUR, ova se Uredba u toj državi članici tijekom razdoblja od 24 mjeseca koje počinje od 10. studenoga 2021. primjenjuje samo na ponude za skupno financiranje čija ukupna vrijednost nije viša od iznosa tog praga.

*Članak 50.***Prenošenje izmjene Direktive (EU) 2019/1937**

1. Države članice do 10. studenoga 2021. donose, objavljuju i primjenjuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člankom 47. Međutim, ako bi taj datum bio raniji od datuma prenošenja iz članka 26. stavka 1. Direktive (EU) 2019/1937, donošenje, objava i primjena tih zakona i drugih propisa odgađa se do datuma prenošenja iz članka 26. stavka 1. Direktive (EU) 2019/1937.
2. Države članice Komisiji i ESMA-i dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi članak 47.

*Članak 51.***Stupanje na snagu i primjena**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 10. studenoga 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 7. listopada 2020.

Za Europski parlament
Predsjednik
D.M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednik
M. ROTH

PRILOG I.

BROŠURA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA O ULAGANJU

Dio A: Informacije o vlasniku/vlasnicima projekta i projektu skupnog financiranja

- (a) identitet, pravni oblik, vlasništvo, rukovodstvo i podatci za kontakt;
- (b) sve fizičke i pravne osobe odgovorne za informacije navedene u brošuri s ključnim informacijama o ulaganju. Kada je riječ o fizičkim osobama, što uključuje članove administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela vlasnika projekta, moraju se navesti ime i funkcija fizičke osobe; kada je riječ o pravnim osobama, moraju se navesti naziv i registrirano sjedište.

Sljedeća izjava o odgovornosti:

„Vlasnik projekta izjavljuje da, prema njegovim saznanjima, nikakve informacije nisu izostavljene ili da navedene informacije nisu suštinski obmanjujuće ili netočne. Vlasnik projekta odgovoran je za izradu ove brošure s ključnim informacijama o ulaganju.”;

- (c) glavne aktivnosti vlasnika projekta; proizvodi ili usluge koje vlasnik projekta nudi;
- (d) poveznica na najnoviji financijski izvještaj vlasnika projekta, ako je dostupan;
- (e) ključni godišnji financijski iznosi i omjeri za vlasnika projekta za posljednje tri godine, ako su dostupni;
- (f) opis projekta skupnog financiranja, uključujući njegovu svrhu i glavna obilježja;

Dio B: Glavna obilježja procesa skupnog financiranja i, ovisno o slučaju, uvjeti prikupljanja kapitala ili uzimanja sredstava u zajam

- (a) minimalni ciljni iznos kapitala koji treba prikupiti ili sredstava koje treba uzeti u zajam u pojedinačnoj ponudi za skupno financiranje te broj ponuda koje je vlasnik projekta ili pružatelj usluga skupnog financiranja dovršio u odnosu na projekt za skupno financiranje;
- (b) rok za postizanje ciljnog iznosa kapitala koji treba prikupiti ili ciljnog iznosa sredstava koje treba uzeti u zajam;
- (c) informacije o posljedicama ako se u predviđenom roku ne prikupi ciljni iznos kapitala ili ne uzme u zajam ciljni iznos sredstava;
- (d) maksimalni iznos ponude ako je različit od ciljnog iznosa kapitala ili ciljnog iznosa sredstava iz točke (a);
- (e) iznos vlastitih sredstava koje je vlasnik projekta izdvojio za projekt skupnog financiranja;
- (f) promjena u sastavu kapitala vlasnika projekta ili zajmova vlasnika projekta povezanih s ponudom za skupno financiranje;
- (g) postojanje i uvjeti predugovornog razdoblja razmatranja za nesofisticirane ulagatelje.

Dio C: Čimbenici rizika

Prikaz glavnih rizika povezanih s financiranjem projekta skupnog financiranja, sektorom, projektom, vlasnikom projekta i prenosivim vrijednosnim papirima, instrumentima dopuštenima za potrebe skupnog financiranja ili zajmovima, uključujući, prema potrebi, geografske rizike.

Dio D: Informacije povezane s ponudom prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja

- (a) ukupan iznos i vrsta prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja koji će se ponuditi;
- (b) cijena upisa;
- (c) prihvaćaju li se upisi iznad vrijednosti ponude i kako se raspoređuju;
- (d) uvjeti upisa i plaćanja;
- (e) skrbništvo i isporuka prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja ulagateljima;

- (f) ako je ulaganje osigurano jamstvom ili kolateralom:
 - i. je li jamac ili pružatelj kolaterala pravna osoba;
 - ii. identitet, pravni oblik i podaci za kontakt jamca ili pružatelja kolaterala;
 - iii. informacije o prirodi i uvjetima jamstva ili kolaterala;
- (g) kada je to primjenjivo, čvrsta obveza otkupa prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja te rok za takav otkup;
- (h) kada je riječ o ne vlasničkim instrumentima: nominalna kamatna stopa, datum od kojeg se kamate plaćaju, rokovi plaćanja kamata, datum dospjeća i primjenjivi prinos.

Dio E: Informacije o subjektima posebne namjene

- (a) postoji li između vlasnika projekta i ulagatelja subjekt posebne namjene;
- (b) podaci za kontakt subjekta posebne namjene;

Dio F: Prava ulagatelja

- (a) ključna prava povezana s prenosivim vrijednosnim papirima ili instrumentima dopuštenima za potrebe skupnog financiranja;
- (b) ograničenja kojima podliježu prenosivi vrijednosni papiri ili instrumenti dopušteni za potrebe skupnog financiranja, među ostalim sporazumi među imateljima udjela ili drugi aranžmani kojima se sprječava njihova prenosivost;
- (c) opis svih ograničenja za prijenos prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja;
- (d) mogućnosti za ulagatelja da napusti ulaganje;
- (e) kada je riječ o vlasničkim instrumentima: raspodjela kapitala i prava glasa prije i nakon povećanja kapitala koje proizlazi iz ponude (pod pretpostavkom da će svi prenosivi vrijednosni papiri ili svi instrumenti dopušteni za potrebe skupnog financiranja biti upisani).

Dio G: Obznajivanja povezana sa zajmovima

Ako ponuda za skupno financiranje uključuje omogućivanje odobravanja zajmova, brošura s ključnim informacijama o ulaganju umjesto informacija iz dijelova D, E i F ovog Priloga mora sadržavati informacije o sljedećem:

- (a) prirodi, trajanju i uvjetima zajma;
- (b) primjenjivima kamatnim stopama ili, kada je to primjenjivo, drugim oblicima naknade ulagatelju;
- (c) mjerama za smanjenje rizika, među ostalim postojanju pružatelja kolaterala ili jamaca ili drugih oblika jamstava;
- (d) rasporedu za otplatu glavnice i plaćanje kamata;
- (e) svakom neispunjavanju obveza vlasnika projekta po ugovorima o zajmu u posljednjih pet godina;
- (f) servisiranju zajma, među ostalim u situacijama u kojima vlasnik projekta ne ispunjava svoje obveze.

Dio H: Naknade, informacije i pravna zaštita

- (a) naknade koje se naplaćuju ulagatelju i troškovi koje on snosi u vezi s ulaganjem, među ostalim administrativni troškovi koji proizlaze iz prodaje instrumenata dopuštenih za potrebe skupnog financiranja;
- (b) gdje se i na koji način mogu besplatno dobiti dodatne informacije o projektu skupnog financiranja, vlasniku projekta i subjektu posebne namjene;
- (c) na koji način i kome ulagatelj može uputiti pritužbu u pogledu ulaganja ili ponašanja vlasnika projekta ili pružatelja usluga skupnog financiranja.

Dio I: Informacije o upravljanju portfeljem zajmova na pojedinačnoj osnovi koje moraju dostaviti pružatelji usluga skupnog financiranja

- (a) identitet, pravni oblik, vlasništvo, rukovodstvo i podatci za kontakt pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (b) najniža i najviša kamatna stopa zajmova koja može biti dostupna pojedinačnim portfeljima ulagatelja;
 - (c) najraniji i najkasniji datum dospijeca zajmova koji može biti dostupan pojedinačnim portfeljima ulagatelja;
 - (d) ako se upotrebljavaju, raspon i raspodjela kategorija rizika u koje zajmovi pripadaju, kao i stope neispunjavanja obveza i ponderirana prosječna kamatna stopa prema kategoriji rizika, uz daljnju raščlambu prema godini u kojoj su zajmovi odobreni putem pružatelja usluga skupnog financiranja;
 - (e) ključni elementi interne metodologije za procjenu kreditnog rizika pojedinačnih projekata skupnog financiranja i za određivanje kategorija rizika;
 - (f) ako se nudi ciljna stopa povrata ulaganja, godišnja ciljna stopa prinosa i njezin interval pouzdanosti tijekom razdoblja ulaganja, uzimajući u obzir naknade i stope neispunjavanja obveza;
 - (g) postupci, interne metodologije i kriteriji za odabir projekata skupnog financiranja za pojedinačni portfelj zajmova za ulagatelja;
 - (h) pokrivenost eventualnim primjenjivim kapitalnim jamstvima i uvjeti tih kapitalnih jamstava;
 - (i) servisiranje portfelja zajmova, među ostalim u situacijama u kojima vlasnik projekta ne ispunjava svoje obveze;
 - (j) strategije diversifikacije rizika;
 - (k) naknade koje mora platiti vlasnik projekta ili ulagatelj, uključujući eventualne odbitke od kamata koje mora platiti vlasnik projekta;
-

PRILOG II.

SOFISTICIRANI ULAGATELJI ZA POTREBE OVE UREDBE

I. Identifikacijski kriteriji

Sofisticirani ulagatelj jest ulagatelj koji je upoznat s rizicima povezanima s ulaganjem u tržišta kapitala te posjeduje odgovarajuće resurse za preuzimanje tih rizika bez da se izloži prekomjernim financijskim posljedicama. Ulagaatelji se mogu svrstati u kategoriju sofisticiranih ulagatelja ako ispunjavaju identifikacijske kriterije utvrđene u ovom odjeljku i ako se primjenjuje postupak utvrđen u odjeljku II.

Sljedeće fizičke i pravne osobe smatraju se sofisticiranim ulagateljima u odnosu na sve usluge koje nude pružatelji usluga skupnog financiranja u skladu s ovom Uredbom:

1. pravne osobe koje ispunjavaju barem jedan od sljedećih kriterija:

- (a) njihova vlastita sredstva iznose najmanje 100 000 EUR;
- (b) njihov neto promet iznosi najmanje 2 000 000 EUR;
- (c) njihova bilanca iznosi najmanje 1 000 000 EUR.

2. fizičke osobe koje ispunjavaju barem dva od sljedećih kriterija:

- (a) njihov osobni bruto dohodak iznosi najmanje 60 000 EUR po fiskalnoj godini ili njihov portfelj financijskih instrumenata, koji se definira tako da uključuje gotovinske depozite i financijsku imovinu, premašuje 100 000 EUR;
- (b) ulagatelj radi ili je radio u financijskom sektoru najmanje godinu dana na profesionalnom položaju koji iziskuje poznavanje predviđenih transakcija ili usluga ili je ulagatelj bio na izvršnom položaju u pravnoj osobi kako je navedena u točki 1. najmanje 12 mjeseci;
- (c) ulagatelj je tijekom prethodna četiri kvartala na tržištima kapitala izvršio u prosjeku 10 transakcija znatne veličine po kvartalu.

II. Zahtjev ulagatelja da se s njime postupa kao sa sofisticiranim ulagateljem

Pružatelji usluga skupnog financiranja svojim ulagateljima stavljaju na raspolaganje predložak koji mogu upotrijebiti za podnošenje zahtjeva da se s njima postupa kao sa sofisticiranim ulagateljima. Predložak sadržava identifikacijske kriterije utvrđene u odjeljku I. i jasno upozorenje u kojem se navodi zaštita ulagatelja koju će ulagatelj izgubiti ako ga se svrsta u kategoriju sofisticiranih ulagatelja.

Zahtjev ulagatelja da se s njima postupa kao sa sofisticiranim ulagateljem mora sadržavati sljedeće:

- 1. potvrdu u kojoj se navode identifikacijski kriteriji utvrđeni u odjeljku I. koje ulagatelj koji je podnio zahtjev ispunjava;
- 2. izjavu da je ulagatelj koji je podnio zahtjev svjestan posljedica gubitka zaštite ulagatelja koja je povezana sa statusom nesofisticiranih ulagatelja;
- 3. izjavu da je ulagatelj koji je podnio zahtjev i dalje odgovoran za istinitost informacija navedenih u zahtjevu.

Pružatelj usluga skupnog financiranja poduzima razumne korake kako bi osigurao da ulagatelj ispunjava uvjete za sofisticiranog ulagatelja i provodi primjerene pisane interne politike za kategorizaciju ulagatelja. Pružatelj usluga skupnog financiranja odobrava zahtjev, osim ako opravdano sumnja u točnost informacija navedenih u zahtjevu. Pružatelj usluga skupnog financiranja izričito obavješćuje ulagatelje kada se njihov status potvrdi.

Odobrenje iz trećeg stavka vrijedi dvije godine. Ulagaatelji koji žele zadržati svoj status sofisticiranog ulagatelja nakon isteka razdoblja valjanosti podnose novi zahtjev pružatelju usluga skupnog financiranja.

Odgovornost je sofisticiranih ulagatelja da pružatelja usluga skupnog financiranja obavijeste o svim promjenama koje bi mogle utjecati na njihovu kategorizaciju. Ako pružatelj usluga skupnog financiranja sazna da ulagatelj više ne ispunjava početne uvjete zbog kojih se s ulagateljem moglo postupati kao sa sofisticiranim ulagateljem, pružatelj usluga skupnog financiranja obavještuje ulagatelja da će se s njim postupati kao s nesofisticiranim ulagateljem.

III. Sofisticirani ulagatelji koji su profesionalni ulagatelji

Odstupajući od postupka utvrđenog u odjeljku II. ovog Priloga, subjekti iz točaka od 1. do 4. odjeljka I. Priloga II. Direktivi 2014/65/EU smatraju se sofisticiranim ulagateljima ako pružatelju usluga skupnog financiranja dostave dokaz o svojem statusu profesionalnog ulagatelja.

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2020/1504 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 7. listopada 2020.

o izmjeni Direktive 2014/65/EU o tržištu financijskih instrumenata

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Skupno financiranje rješenje je iz područja financijske tehnologije kojim se malim i srednjim poduzećima, a osobito novoosnovanim poduzećima (*start-ups*) i rastućim poduzećima (*scale-ups*), osigurava alternativni pristup financiranju kako bi se potaklo inovativno poduzetništvo u Uniji i time ojačala unija tržišta kapitala. To s druge strane doprinosi stvaranju diverzificiranijeg financijskog sustava koji je manje ovisan o bankovnom financiranju, čime se ograničavaju sistemski rizici i koncentracijski rizici. Druge prednosti promicanja inovativnog poduzetništva skupnim financiranjem jesu oslobađanje zamrznutog kapitala za ulaganja u nove i inovativne projekte, ubrzanje učinkovite raspodjele resursa i diversifikacija imovine.
- (2) Uredbom (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ utvrđuju se jedinstveni, razmjerni i izravno primjenjivi zahtjevi u vezi s pružanjem usluga skupnog financiranja, organizacijom pružatelja usluga skupnog financiranja, izdavanjem odobrenja za rad pružateljima usluga skupnog financiranja i nadzorom nad njima te poslovanjem platformi za skupno financiranje, kao i u vezi s transparentnošću i promidžbenim sadržajima u odnosu na pružanje usluga skupnog financiranja u Uniji.
- (3) Kako bi se osigurala pravna sigurnost u pogledu osoba i aktivnosti obuhvaćenih područjem primjene Uredbe (EU) 2020/1503 odnosno područjem primjene Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, te kako bi se izbjegla situacija u kojoj ista aktivnost podliježe višestrukim odobrenjima za rad u Uniji, pravne osobe koje imaju odobrenje za rad kao pružatelji usluga skupnog financiranja u skladu s Uredbom (EU) 2020/1503 trebalo bi isključiti iz područja primjene Direktive 2014/65/EU.

⁽¹⁾ SL C 367, 10.10.2018., str. 65.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 27. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 20. srpnja 2020. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 5. listopada 2020. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Uredba (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937 (vidjeti stranicu 1. ovoga Službenog lista).

⁽⁴⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

- (4) S obzirom na to da je izmjena predviđena u ovoj Direktivi izravno povezana s Uredbom (EU) 2020/1503, datum od kojeg su države članice dužne primjenjivati nacionalne mjere za prenošenje ove Direktive trebalo bi odgoditi kako bi se podudarao s datumom primjene utvrđenim u toj uredbi,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

U članku 2. stavku 1. Direktive 2014/65/EU dodaje se sljedeća točka:

- „(p) pružatelje usluga skupnog financiranja kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki (e) Uredbe (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Uredba (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937 (SL L 347, 20.10.2020., str. 1.).”.

Članak 2.

1. Države članice do 10. svibnja 2021. donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člankom 1. ove Direktive.

One primjenjuju te mjere od 10. studenoga 2021.

2. Države članice Komisiji i Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 7. listopada 2020.

Za Europski parlament
Predsjednik
D.M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednik
M. ROTH

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1725-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR